

UCHWAŁA Nr 206 / 4151 / 20
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 29 września 2020r.

w sprawie przyjęcia projektu zaktualizowanego Planu ewaluacji
Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego
na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512 ze zm.) oraz art. 9 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 818) w związku z Wytycznymi w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 zatwierdzonymi przez Ministra Inwestycji i Rozwoju w dniu 10 października 2018 r.,

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się projekt zaktualizowanego *Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.



WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Piotr Pilch



Załącznik do Uchwały Nr 206/4151/20
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 29 września 2020r.

Plan ewaluacji
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Podkarpackiego
na lata 2014-2020
(projekt)

Rzeszów, wrzesień 2020

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	3
1. WPROWADZENIE	6
1.1 PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI EWALUACJI I PRZYGOTOWANIA PLANU EWALUACJI.....	6
1.2 CELE EWALUACJI I PE RPO WP.....	7
2. PRZEDMIOT EWALUACJI	9
3. ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI	13
3.1 PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W PROCES EWALUACJI	13
3.2 SPOSÓB REALIZACJI BADAŃ	16
3.2.1 Sposoby zapewniania wysokiej jakości badań	18
3.3 ROZPOWSZECHNIANIE I WYKORZYSTANIE WYNIKÓW PROCESU EWALUACJI	21
3.4 BUDOWA POTENCJAŁU EWALUACYJNEGO	23
3.5 ZASOBY NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PLANU EWALUACJI	25
4. PLANOWANE BADANIA EWALUACYJNE	27
4.1 SYSTEM REALIZACJI I BADANIA HORYZONTALNE	30
4.1.1 Ewaluacja kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WP 2014-2020.....	30
4.1.2 Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania	32
4.1.3 Ewaluacja realizacji zasad horyzontalnych przyjętych w ramach RPO WP 2014-2020.....	33
4.1.4 Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WP 2014-2020, ich wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa oraz na osiągnięcie celów Strategii Europa 2020	35
4.2 GOSPODARKA.....	36
4.2.1 Efekty wsparcia przedsiębiorstw w regionie	36
4.2.2 Efekty wsparcia zastosowań TIK dla usług publicznych	38
4.3 INFRASTRUKTURA	40
4.3.1 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność energetyczną i emisyjność	40
4.3.2 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na ochronę środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.....	42
4.3.3 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność systemu transportowego regionu.....	44
4.4 SPOŁECZEŃSTWO	46
4.4.1 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na podkarpacki rynek pracy	46
4.4.2 Ewaluacja wpływu RPO WP 2014-2020 w obszarze integracji społecznej.....	48
4.4.3 Ewaluacja ex ante wsparcia kształcenia osób dorosłych w formie pozaszkolnych form kształcenia zawodowego	50
4.4.4 Wpływ działań rewitalizacyjnych na sytuację obszarów zdegradowanych	52
4.4.5 Ocena wpływu wsparcia w zakresie kształcenia zawodowego i ustawicznego	54
4.4.6 Ocena wpływu wsparcia w zakresie edukacji przedszkolnej oraz kształcenia ogólnego	57
4.4.7 Ocena wpływu wsparcia programów zdrowotnych w ramach RPO WP 2014-2020	60
4.4.8 Ewaluacja na potrzeby oszacowania wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS w ramach RPO WP 2014-2020	62

Wykaz skrótów

Akronim / skrót	Rozwinięcie / wyjaśnienie
BBE	Baza Badań Ewaluacyjnych
CATI	wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny (ang. <i>Computer-Assisted Telephone Interview</i>)
CAWI	wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony internetowej (ang. <i>Computer-Assisted Web Interview</i>)
DRP	Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
GSE RPO WP	Grupa Sterująca Ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 powołana Uchwałą Nr 174/3555/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 10 maja 2016 r.
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IP WUP	Instytucja Pośrednicząca w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 - Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
IP ZIT	Instytucja Pośrednicząca z zakresu realizacji instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
IZ RPO WP	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
JE RPO WP	Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
KE	Komisja Europejska
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji
KM RPO WP	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
KKZ	Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe
KOWEZIU	Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej
KUZ	Kursy Umiejętności Zawodowych
LSI IP RPO WP	Lokalny system informatyczny IP WUP
LSI IZ RPO WP	Lokalny system informatyczny IZ RPO WP
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MFIPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (dawniej MliR)
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
OP	oś priorytetowa
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
ORE	Ośrodek Rozwoju Edukacji
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OWP	Ośrodek Wychowania Przedszkolnego
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PE RPO WP	Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Akronim / skrót	Rozwinięcie / wyjaśnienie
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PO	program operacyjny
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PO WER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie
Rozporządzenie ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
RPO	regionalny program operacyjny
RPO WP 2007-2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013
RPO WP 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
SFC2014	system elektronicznej wymiany danych, o którym mowa w art. 74 ust. 4 rozporządzenia ogólnego
SL2014	aplikacja główna Centralnego systemu teleinformatycznego
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SRWP	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020
SZOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WP 2014-2020
SWR	System Wdrażania Rekomendacji
TERYT	Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju
TIK	technologie informacyjno-komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UG	Urząd Gminy
UMWP	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
UP	Umowa Partnerstwa
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
Wytyczne KE	Guidance Document on Monitoring and Evaluation. European Regional Development Fund and Cohesion Fund oraz Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy. European Social Fund
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, tj. instrument rozwoju regionalnego, o którym mowa w art. 36 rozporządzenia

Akronim / skrót	Rozwinięcie / wyjaśnienie
	ogólnego oraz w art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470)
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ZWP	Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie

1. WPROWADZENIE

1.1 Podstawa prawna realizacji ewaluacji i przygotowania planu ewaluacji

W najbardziej ogólnym ujęciu ewaluacja to oszacowanie jakości, wartości i znaczenia (*ang. merit, worth, significance*)¹. W toku rozwoju praktyki ewaluacji pojawiły się jej bardziej rozwinięte definicje wskazujące na kluczowe elementy: rygor procesu badawczego, normatywny (ocenny) charakter i użyteczność – generowanie rekomendacji, które pozwalają poprawiać jakość interwencji. W praktyce administracji publicznej ewaluacja to zwykle nie jeden osąd, czy jedno badanie, ale regularnie zasilany strumień badań² i system mający strukturę, zasoby, procedury umożliwiające obsługę tego strumienia³. Realizacja tak rozumianej ewaluacji wymaga systematycznego podejścia i planu, co zauważają regulatorzy polityki spójności zarówno poziomu UE, jak i krajowego.

Konieczność przygotowania planu ewaluacji jest prawną konsekwencją obligatoryjności prowadzenia samego procesu ewaluacji programów finansowanych z EFSI. Obowiązek ten wynika wprost z art. 56 i 114 rozporządzenia ogólnego, które wskazują, że plan ewaluacji sporządzony jest przez instytucję zarządzającą lub państwo członkowskie dla jednego lub kilku programów operacyjnych, a następnie przedstawiony komitetowi monitorującemu nie później niż rok po przyjęciu programu operacyjnego. Rozporządzenie ogólne nakłada na państwo członkowskie (więc w praktyce na IZ RPO WP) obowiązek zapewnienia niezbędnych zasobów (art. 54) oraz potencjału (art. 56) do przeprowadzenia ewaluacji.

PE RPO WP został przygotowany zgodnie z zapisami rozporządzenia ogólnego oraz rozdziału 5.5 Umowy Partnerstwa. Ponadto, opracowany PE RPO WP uwzględnia zalecenia wynikające z *Wytycznych KE* oraz *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, zwane dalej *Wytycznymi*. Podczas opracowywania PE RPO WP wykorzystano ekspertyzę pn. *Wsparcie przygotowania Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*⁴, jak również rekomendacje zawarte w poradniku opracowanym na zlecenie KJE pn. *Wnioski dot. procesu planowania ewaluacji programów operacyjnych w okresie 2014-2020*.

PE RPO WP jest dokumentem strategicznym wyznaczającym ramy realizacji procesu ewaluacji na cały okres programowania. Plan określa cele ewaluacji, system organizacyjny oraz planowane do realizacji badania ewaluacyjne. Służy więc planowaniu procesu ewaluacji i zapewnieniu niezbędnych ku temu zasobów.

¹ M. Scriven, (2007), *Key Evaluation Checklist, Evaluation Checklists Project. University of Michigan*, http://dmeforpeace.org/sites/default/files/Scriven_Key%20Evaluation%20Checklist.pdf.

² R. Rist, N. Stame, (eds.) (2006) *From Studies to Streams: Managing Evaluative Systems*, London, Transaction Publishers.

³ F. L. Leeuw, J. E. Furubo, (2008), „Evaluation Systems: What Are They and Why Study Them?”, *Evaluation*, nr 14(2), 157-169.

⁴ Wykonawca: EGO form Government Organizations s.c. – lider w partnerstwie z Fundacją IDEA Rozwoju, 2015.

PE RPO WP został opracowany przez JE RPO WP. W proces identyfikacji tematów i zakresów badań zaangażowani byli pracownicy instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WP 2014-2020, eksperci zewnętrzni oraz członkowie KM RPO WP, w skład którego wchodzi partnerzy społeczno-gospodarczy⁵. Ponadto wykorzystano dotychczasowy dorobek badań ewaluacyjnych z perspektywy finansowej 2007-2013.

PE RPO WP zaopiniowany przez KJE podlega analizie i zatwierdzeniu przez KM RPO WP, a następnie przesyłany jest KE. Podobna ścieżka dotyczy aktualizacji PE RPO WP. Zgodnie z *Wytycznymi* PE RPO WP podlega co najmniej raz do roku przeglądowi i ewentualnej zmianie.

1.2 Cele ewaluacji i PE RPO WP

Jak wskazano w *Wytycznych KE*, społeczeństwo ma prawo wymagać od Instytucji Zarządzającej wypełniania dwóch zadań w trakcie realizacji programu operacyjnego: **wdrożenia programu w możliwie efektywny sposób oraz oszacowania czy program przyniósł oczekiwane rezultaty**. Warunkiem koniecznym sprostania każdemu z tych zadań jest użyteczna ewaluacja. *Wytyczne* wskazują, że ewaluacja powinna **wspierać procesy decyzyjne oraz zwiększać transparentność polityki spójności**. Realizacja obu tych postulatów wymaga **dostarczania wiarygodnych informacji dotyczących rzeczywistych efektów podejmowanych działań**. Rolą ewaluacji jest **uchwycenie rzeczywistych efektów interwencji publicznej**, tj. wskazanie jaka część zmian w sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu może zostać przypisana realizacji programu. Drugim równie istotnym zadaniem ewaluacji jest odpowiedź na pytanie, dlaczego dana zmiana nastąpiła, czyli wyjaśnienie mechanizmów oddziaływania interwencji. To ostatnie stwierdzenie koresponduje z zapisami *Wytycznych KE*, wskazujących, że nadrzędnym celem ewaluacji jest uczenie.

Użyteczne na potrzeby organizacji systemu ewaluacji będzie spojrzenie na cele ewaluacji z perspektywy procesu zarządzania strategicznego RPO. W tym ujęciu **ewaluacja powinna być wartościowym źródłem informacji zwrotnych, o jakości realizowanych działań i ich efektach, na każdym etapie cyklu planowania i realizacji RPO**. Informacje te **wspierać mają decyzje prowadzące do modyfikacji**. Zmiany te mogą dotyczyć bieżącego działania (wdrażania programu operacyjnego) bądź weryfikacji założeń (celów, priorytetów, działań programu).

Warunki skutecznej realizacji tak określonych celów ewaluacji to, m.in.:

- zwiększenie poziomu integracji procesu ewaluacji z procesem programowania i wdrażania RPO,

⁵ Członkowie KM RPO WP, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy, zostali włączeni w proces identyfikacji tematów badań ewaluacyjnych w ramach PE RPO WP, poprzez umożliwienie udziału w sesjach warsztatowych (system realizacji i badania horyzontalne, gospodarka, infrastruktura, społeczeństwo) zorganizowanych w ramach realizacji ekspertyzy pn. *Wsparcie przygotowania Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*.

- podniesienie poziomu jakości procesu ewaluacji, w tym w szczególności wiarygodności i użyteczności badań ewaluacyjnych.

Ponadto, rzetelny plan pozwala:

- zapewnić wystarczające zasoby ludzkie i finansowe na potrzeby realizacji badań,
- zaplanować działania szkoleniowe i inne budujące potencjał ewaluacji.

W świetle powyższych ustaleń, **cele ewaluacji RPO WP 2014-2020** zostały określone następująco:

1. Dostarczanie podmiotom zaangażowanym w zarządzanie i wdrażanie RPO WP 2014-2020 informacji dot.:

- rzeczywistych efektów i wpływu RPO WP 2014-2020 na osiągnięcie celów wynikających z dokumentów strategicznych poziomu unijnego, krajowego i regionalnego,
- trafności, skuteczności i efektywności realizacji RPO WP 2014-2020.

2. Dostarczanie informacji społeczeństwu i opinii publicznej nt. efektów RPO WP 2014-2020.

2. PRZEDMIOT EWALUACJI

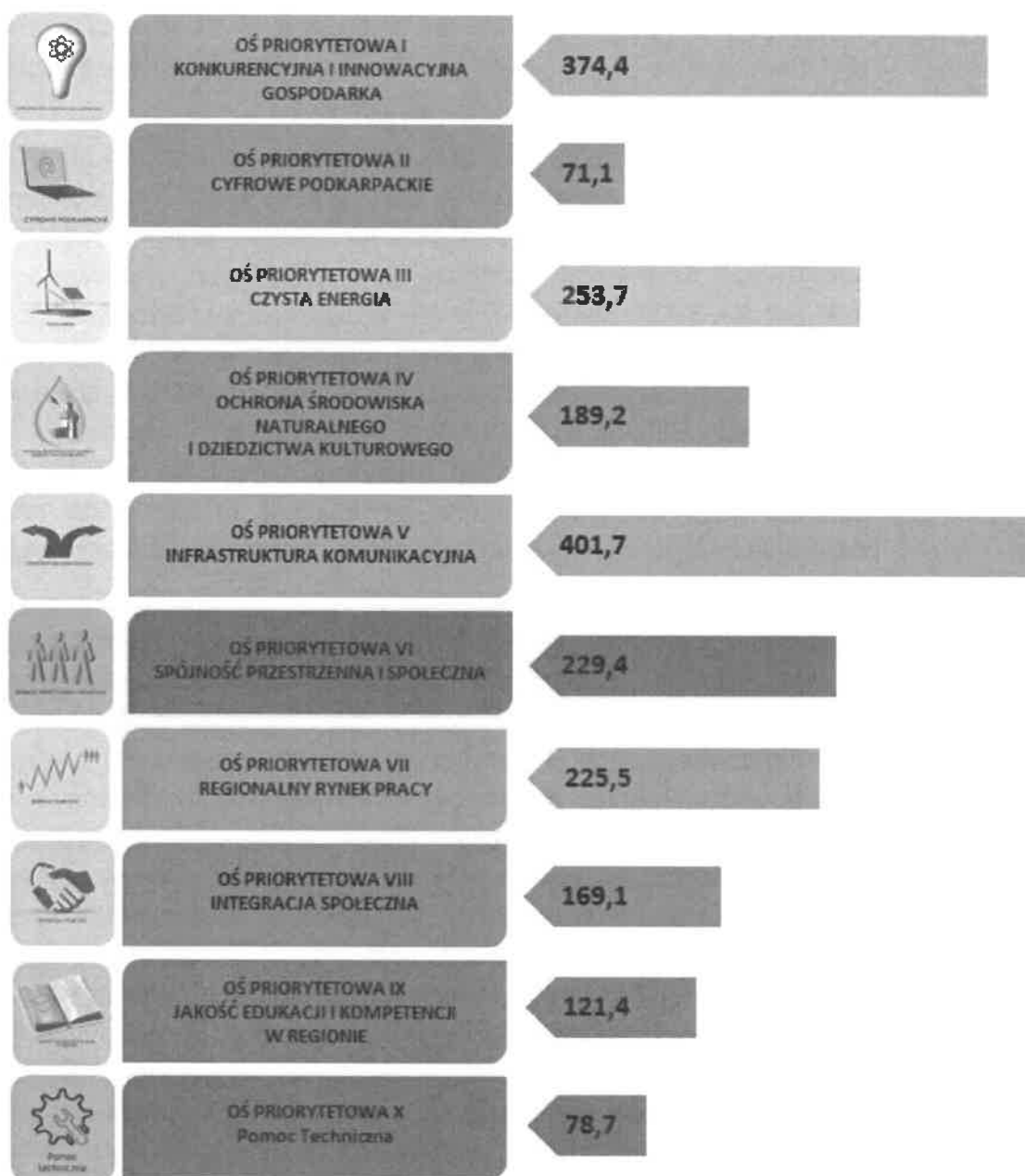
RPO WP 2014-2020 został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w dniu 3 marca 2015 r. w związku z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2015)910 z dnia 12 lutego 2015 r. przyjmującą Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

RPO WP 2014-2020 stanowi najistotniejszy instrument polityki regionalnej województwa podkarpackiego w perspektywie 2014-2020. Jest on podstawą finansową realizacji najważniejszych zadań jednostek samorządu terytorialnego oraz wielu projektów pozostałych podmiotów publicznych i prywatnych, możliwych do współfinansowania w ramach EFSI. Zakres RPO WP 2014-2020 jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla województwa podkarpackiego w głównych dokumentach strategicznych i uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty. RPO WP 2014-2020 formułuje ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w głównym dokumencie kierunkowym dla polityki spójności, jakim jest *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu - Europa 2020*.

Celem głównym RPO WP 2014-2020 jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa. Do głównych celów Programu można zaliczyć m.in.: wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, rozwój przedsiębiorczości, upowszechnienie technologii informacyjno-komunikacyjnych, poprawa stanu środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego, wzmocnienie pozycji „biegunów wzrostu” w regionie, poprawa sytuacji osób bezrobotnych, obniżenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, rozwój opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej, zmodernizowanie kluczowych elementów istniejącej infrastruktury ochrony zdrowia. Wykazane w ramach RPO WP 2014-2020 obszary wsparcia w szerszej perspektywie będą realizować cele m.in. *Strategii Rozwoju Kraju 2020* (w obszarach zwiększania konkurencyjności gospodarki, poprawy spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszenia sprawności i efektywności państw) oraz *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020*. Ponadto, w RPO WP 2014-2020 obok analizy różnicowań, potrzeb i potencjałów rozwojowych uwzględnione również zostały wyzwania terytorialne (ZIT). Punktem wyjścia do uwzględnienia w ramach RPO WP 2014-2020 wymiaru terytorialnego, były przede wszystkim zapisy SRWP.

RPO WP 2014-2020 współfinansowany jest z EFRR kwotą 1 519 mln EUR i EFS kwotą 595 mln EUR, co razem daje **2 114 mln EUR wkładu UE** i **2 487 mln EUR szacowanego całkowitego budżetu programu**. Największy udział środków RPO WP 2014-2020 skierowany zostanie na wsparcie rozwoju zrównoważonego (ok. 40% środków UE). Drugim co do wielkości zakresem wsparcia w RPO WP 2014-2020 będą działania na rzecz wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu (ok. 35% środków UE). Wzrostowi inteligentnemu dedykowanych będzie ok. 21% środków UE.

Rysunek 1. Podział alokacji w ramach RPO WP 2014-2020 (alokacja w mln EUR)



W pracach nad RPO WP 2014-2020 wykorzystano szereg wyników badań ewaluacyjnych wynikających z dotychczasowego dorobku ewaluacji z lat 2007-2013. Przede wszystkim w konstruowaniu szczegółowego zakresu interwencji przydatna była *Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*. W oparciu o wnioski z diagnozy wyzwań, potrzeb i potencjałów regionu ustalono, że realizacja celu głównego będzie wymagała wdrożenia dziesięciu osi priorytetowych.

Tabela 1. Struktura RPO WP 2014-2020

Lp.	Nazwa osi priorytetowej	Fundusz	Działanie	Alokacja (EUR)
1	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	EFRR	1.1 Wsparcie infrastruktury B+R jednostek naukowych	5 300 000
			1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia	73 897 941
			1.3 Promowanie przedsiębiorczości	29 804 703
			1.4 Wsparcie MŚP	258 388 558
			1.5 Promowanie przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	4 119 153
			1.6 Granty na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw	6 102 798
2	Cyfrowe Podkarpackie	EFRR	2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług	71 076 859
3	Czysta energia	EFRR	3.1 Rozwój OZE	122 020 232
			3.2 Modernizacja energetyczna budynków	77 588 440
			3.3 Poprawa jakości powietrza	40 589 304
			3.4 Rozwój OZE – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	13 543 636
4	Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	EFRR	4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń	18 965 424
			4.2 Gospodarka odpadami	12 189 465
			4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	105 316 094
			4.4 Kultura	37 958 217
			4.5 Różnorodność biologiczna	7 263 222
			4.6 Kultura - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	4 234 012
5	Infrastruktura komunikacyjna	EFRR	5.1 Infrastruktura drogowa	211 547 013
			5.2 Infrastruktura terminali przeladunkowych	10 000 000
			5.3 Infrastruktura kolejowa	128 969 741
			5.4 Niskoemisyjny transport miejski	31 086 094
			5.5 Niskoemisyjny transport miejski – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	20 140 433
6	Spójność przestrzenna i społeczna	EFRR	6.1 Rozwój potencjału endogenicznego regionu	20 000 000
			6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej	99 998 009
			6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	37 767 606
			6.4 Infrastruktura edukacyjna	56 925 606
			6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	14 724 624
7	Regionalny rynek pracy	EFS	7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe	66 471 512
			7.2 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe PUP	71 145 256
			7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	54 867 556
			7.4 Rozwój opieki żłobkowej w regionie	18 622 385
			7.5 Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP	8 751 370
			7.6 Programy profilaktyczne i zdrowotne w regionie	3 245 258
			7.7 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	2 432 444

Lp.	Nazwa osi priorytetowej	Fundusz	Działanie	Alokacja (EUR)
8	Integracja społeczna	EFS	8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	31 661 055
			8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie	1 822 503
			8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych	78 591 439
			8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	11 372 460
			8.5 Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie	39 622 772
			8.6 Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie – projekt pozakonkursowy ROPS	1 071 000
			8.7 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	2 432 444
			8.8 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	1 216 222
			8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	1 298 884
			9	Jakość edukacji i kompetencji w regionie
9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego	22 426 891			
9.3 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych	16 122 306			
9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego	25 632 462			
9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych	22 217 327			
9.6 Wsparcie stypendialne dla uczniów	5 000 000			
10	Pomoc techniczna	EFS	10.1 Pomoc techniczna	78 703 020

3. ORGANIZACJA PROCESU EWALUACJI

3.1 Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji

System organizacji instytucjonalnej procesu ewaluacji określają *Wytyczne*. Za koordynację procesu ewaluacji polityki spójności 2014-2020 odpowiada **Krajowa Jednostka Ewaluacji**, zlokalizowana w MFiPR. Do jej zadań należy także realizacja procesu ewaluacji na poziomie horyzontalnym oraz koordynacja i realizacja rozwoju potencjału i kultury ewaluacyjnej. KJE wskazuje także badania konieczne do realizacji, przedstawia zalecenia dot. metodyki badań, a także może bezpośrednio realizować badania dot. RPO WP 2014-2020. Ponadto, KJE kieruje pracami Zespołu sterującego ewaluacją polityki spójności 2014-2020, który stanowi forum koordynacji procesu ewaluacji polityki spójności. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele jednostek ewaluacyjnych na poziomie instytucji zarządzających programami operacyjnymi.

Za zapewnienie prawidłowej ewaluacji RPO WP 2014-2020, a także wypełnienie obowiązków w zakresie ewaluacji regulowanych prawem europejskim i krajowym odpowiada IZ RPO WP. W ramach IZ RPO WP funkcjonuje **Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020**, umiejscowiona w Oddziale ewaluacji w DRP. JE RPO WP jest zatem funkcjonalnie niezależna od innych komórek organizacyjnych zaangażowanych w programowanie, zarządzanie i wdrażanie RPO WP 2014-2020, co zapewnia zgodność z art. 54 rozporządzenia ogólnego. JE RPO WP odpowiada za koordynację i realizację procesu ewaluacji, w tym m.in. za przygotowanie, monitorowanie i aktualizację PE RPO WP, identyfikację potrzeb badawczych, realizację badań ewaluacyjnych, rozpowszechnianie wyników ewaluacji, koordynację procesu wykorzystywania wyników ewaluacji, w tym monitorowanie wdrażania rekomendacji, powołanie i organizację pracy GSE RPO WP, budowę potencjału i kultury ewaluacyjnej na poziomie RPO WP 2014-2020 oraz współpracę z KE i KJE w zakresie realizacji procesu ewaluacji polityki spójności.

Kluczowym podmiotem warunkującym jakość i wykorzystanie ewaluacji będzie **Grupa Sterująca Ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020**. Grupa stanowi wsparcie dla JE RPO WP w zakresie realizacji procesu ewaluacji RPO WP 2014-2020, w tym zwiększenia jego jakości i efektywności. GSE RPO WP stanowi także użyteczny kanał komunikacji JE RPO WP z potencjalnymi wewnętrznymi i zewnętrznymi odbiorcami wiedzy. Grupa pełni rolę doradczą dla JE RPO WP przy formułowaniu założeń badania, ocenie jego wyników oraz refleksji nad możliwością wykorzystania wyników. W pracach GSE RPO WP planowany jest udział m.in. przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację RPO WP 2014-2020, partnerów spoza administracji publicznej, przedstawicieli środowiska akademickiego oraz przedstawicieli instytucji realizujących badania/analizy/ekspertyzy w regionie. W pracach GSE RPO WP mogą również uczestniczyć inni eksperci, w tym m.in. przedstawiciele UMWP i WUP, właściwi merytorycznie ze względu na obszar będący przedmiotem interwencji RPO WP 2014-2020.

Zasady uczestnictwa, jak również zadania oraz organizacja trybu i prac działania Grupy zostaną określone w Regulaminie GSE RPO WP.

W perspektywie finansowej 2014-2020 szczególną rolę w zakresie ewaluacji pełni **Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020**. KM RPO WP monitoruje proces ewaluacji Programu, zgłasza propozycje przeprowadzenia badań ewaluacyjnych, zapoznaje się z wynikami badań, monitoruje ich wykorzystanie oraz przedstawia uwagi / wnioski dot. ewaluacji Programu, ale przede wszystkim zatwierdza PE RPO WP oraz jego zmiany. Ponadto, w skład KM RPO WP wchodzi partnerzy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia ogólnego, co umożliwia realizację zasady partnerstwa w ramach procesu ewaluacji.

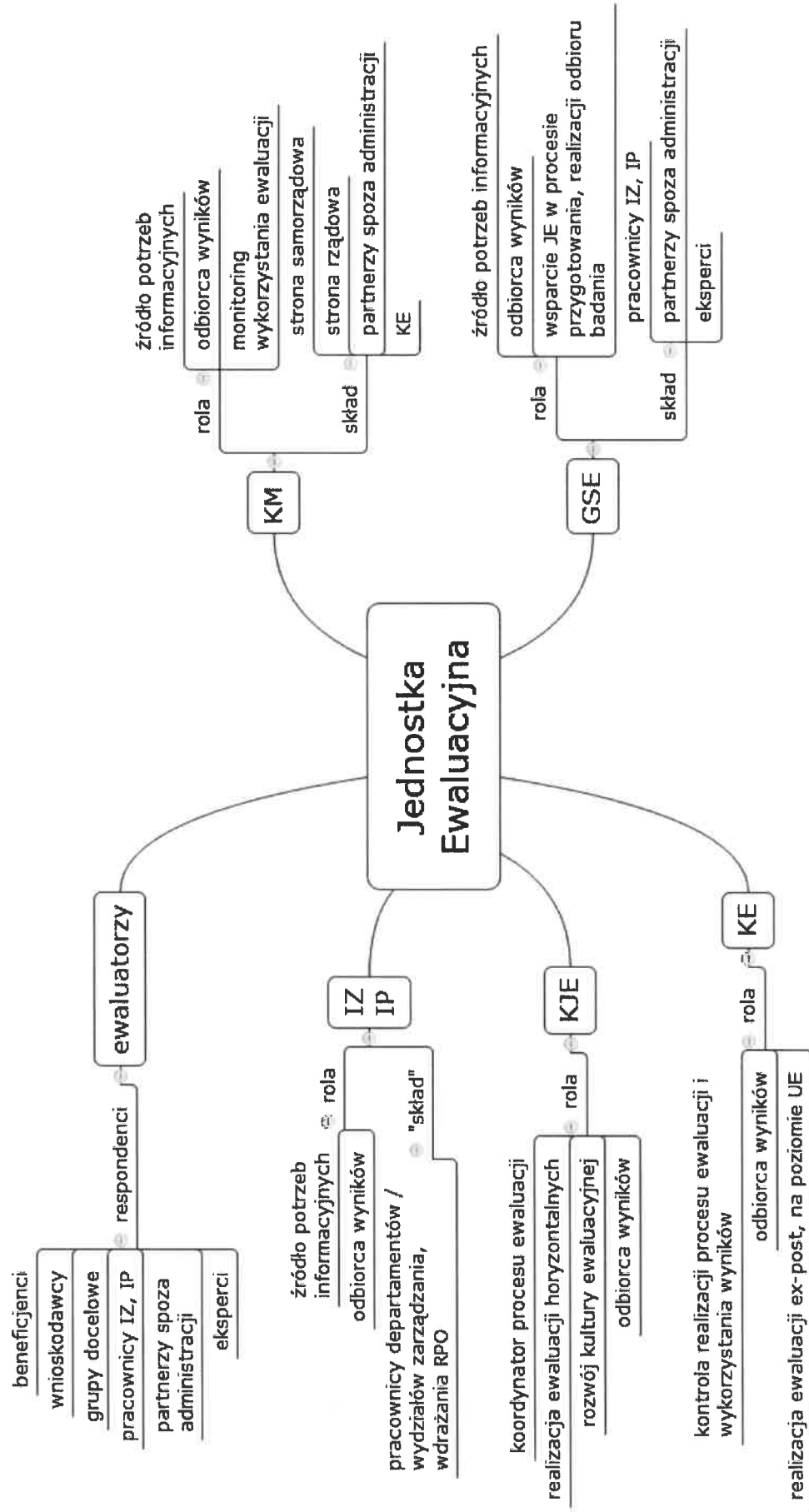
W procesie ewaluacji uczestniczą także **przedstawiciele IZ RPO WP, IP WUP i IP ZIT**, co przyczynia się do podniesienia jakości merytorycznej ewaluowanych zagadnień oraz zwiększenia użyteczności wyników badań. Uczestnicy współpracują z JE RPO WP i wykonawcami badań na każdym etapie realizacji ewaluacji oraz działają na rzecz budowania kultury evidence base policy⁶. Podmioty te komunikują potrzeby informacyjne, planowane działania czy decyzje, które będą podejmowane w przyszłości, a które powinny zostać wsparte ewaluacją. Ponadto, zapoznają się z wynikami badań ewaluacyjnych oraz rozpatrują ich wykorzystanie w procesie decyzyjnym. Dodatkowo, pełnią także rolę respondentów badań.

Należy także podkreślić, że w procesie ewaluacji RPO WP 2014-2020 uczestniczy także **KE**, której IZ RPO WP przekazuje: PE RPO WP oraz jego aktualizacje, wyniki zrealizowanych badań ewaluacyjnych oraz sprawozdanie, o którym mowa w art. 114 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Dodatkowo IZ RPO WP współpracuje z KE przy ewaluacjach przeprowadzanych z jej inicjatywy, jak również przy przeprowadzaniu ewaluacji ex post Programu.

Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji RPO WP 2014-2020 oraz ich podstawowa rola, w tym zakresie zostały zobrazowane na poniższym rysunku.

⁶ Polityka oparta na dowodach.

Rysunek 2. Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji RPO WP 2014-2020



Powodzenie ewaluacji będzie zależeć od efektywnej współpracy ze **środowiskiem eksperckim, akademickim i partnerami spoza administracji publicznej**. Współpraca z partnerami spoza administracji publicznej odbywa się w ramach omówionych powyżej platform tzn. KM RPO WP i GSE RPO WP. Zapewnienie uczestnictwa partnerów na każdym etapie realizacji procesu ewaluacji (poprzez udział w pracach GSE RPO WP) stanowi wartość dodaną w postaci wsparcia merytorycznego, ale także wymiany wiedzy i doświadczeń, celem podnoszenia jakości tego procesu.

Ponadto JE RPO WP planuje podjąć następujące działania na rzecz współpracy ze środowiskiem akademickim:

- zapewnienie udziału w GSE RPO WP przedstawicieli środowiska akademickiego (organizacja kanałów komunikacji ze środowiskiem naukowym),
- współpracę z przedstawicielami środowiska akademickiego w ramach KM RPO WP.

W przypadku wystąpienia potrzeb w zakresie zapewnienia odpowiedniego doświadczenia, kompetencji i przygotowania metodologicznego w ewaluowanym zagadnieniu przewiduje się współpracę ze środowiskiem eksperckim, która odbywać się będzie w formie doradztwa merytorycznego, pełnionego przez ekspertów zewnętrznych. Zakłada się także zapewnienie udziału w pracach zespołów badawczych wykonawców zleconych ewaluacji, ekspertów w zakresie dziedzin odpowiadających zakresowi przedmiotowemu badania.

3.2 Sposób realizacji badań

JE RPO WP będzie realizować ewaluacje na podstawie założeń PE RPO WP, jednakże dopuszcza także możliwość realizacji **ewaluacji ad hoc**, będących reakcją na pojawiające się problemy lub potrzeby informacyjne.

W katalogu planowanych badań (pkt 4 PE RPO WP) dominują **ewaluacje ex post** (przeprowadzane po zakończeniu realizacji interwencji). Znajdują się tam także **badania mid-term** (przeprowadzane w połowie okresu wdrażania Programu) i **on-going** (przeprowadzane podczas realizacji interwencji). Ze względu na typ badań wśród planowanych ewaluacji można wyróżnić **badania procesu**, jak i **wpływu**, a także ewaluacje łączące oba te wymiary oceny.

W celu zachowania funkcjonalnej niezależności procesu ewaluacji przeprowadzane będą przede wszystkim **ewaluacje zewnętrzne**, realizowane przez ewaluatorów zewnętrznych (niezależnych od podmiotów instytucjonalnych odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie RPO WP 2014-2020). KE w swoich wytycznych wskazała, że ta forma ewaluacji jest najlepszą praktyką. Ponadto, zewnętrznym wykonawcom dysponują doświadczeniem, kompetencjami, odpowiednim przygotowaniem metodologicznym i wysokim potencjałem organizacyjno-finansowym (pozwalającym m.in. na realizację rozległych badań terenowych), co ma szczególne znaczenie przy ewaluacjach wpływu.

Ewaluacje będą przeprowadzane zgodnie z zapisami ustawy Prawo zamówień publicznych oraz procedurami wewnętrznymi UMWP. Ze względu na charakter zamówienia, wybór wykonawcy będzie się odbywał w oparciu o kryteria cenowe oraz kryteria merytoryczne oceny ofert, dostosowane do specyfiki badań ewaluacyjnych (przy czym udział kryteriów merytorycznych będzie stanowił znaczący procent punktów możliwych do uzyskania), co pozwoli na angażowanie możliwie kompetentnych zespołów i wybór ofert wysokiej jakości. Zastosowane podejście przyczynia się do zapewnienia użyteczności badań, która uzależniona jest od wartości jej wyników, a co za tym idzie możliwości ich wykorzystania w procesie decyzyjnym, zarządzania i wdrażania RPO WP 2014-2020.

JE RPO WP zakłada możliwość przeprowadzenia **ewaluacji wewnętrznych** (przez JE RPO WP) **czy hybrydowych** (w ramach których działania badawcze wykonywane są zarówno przez ewaluatora wewnętrznego, jak i zewnętrznego), których realizacja uzależniona będzie m.in. od zakresu przedmiotowego badania (wymagającego wiedzy dotyczącej np. kontekstu, uwarunkowań instytucjonalnych czy proceduralnych, którą dysponują pracownicy IZ RPO WP), stopnia zaangażowania JE RPO WP w inne zadania z zakresu ewaluacji oraz dostępności danych i informacji niezbędnych do realizacji badania ewaluacyjnego.

Zgodnie z zapisami *Wytycznych* realizacja badań ewaluacyjnych odbywać się będzie w ramach 4 etapów:

1. Przygotowanie założeń ewaluacji i wybór wykonawcy.
2. Realizacja badania ewaluacyjnego.
3. Rozpowszechnianie wyników.
4. Wykorzystanie wyników.

Punktem wyjścia do działań podejmowanych przez JE RPO WP w zakresie realizacji procesu ewaluacji jest identyfikowanie potrzeb informacyjnych, co w dużej mierze miało miejsce w ramach przygotowania PE RPO WP. Systematyczna identyfikacja potrzeb wśród instytucji zaangażowanych w realizację Programu może stanowić podstawę ewentualnej aktualizacji planu⁷ lub realizacji badania ad hoc, stanowiącego odpowiedź na nowe potrzeby. JE RPO WP będzie realizować zarówno pasywne, jak i aktywne formy⁸ rozpoznawania potrzeb informacyjnych, które zostaną wykorzystane także na etapie strukturyzacji badania. Zidentyfikowane potrzeby będą weryfikowane pod względem dostępnych danych, a w razie potrzeb uzupełniane o dodatkowe zagadnienia badawcze.

Ponadto, koncepcje realizacji badania będą konsultowane z szerokim gronem użytkowników ewaluacji (IZ RPO WP, IP WUP, IP ZIT, GSE RPO WP), co podniesie

⁷ Aktualizacja PE RPO WP następuje na podstawie wniosków KJE, KE lub decyzji JE RPO WP, jak również w wyniku corocznego przeglądu PE RPO WP we współpracy z instytucjami zaangażowanymi w realizację RPO WP 2014-2020, KM RPO WP oraz GSE RPO WP.

⁸ Pasywne formy oznaczają bezpośrednie zgłaszanie potrzeb przez instytucje zaangażowane w realizację RPO WP 2014-2020, zaś aktywne - inicjatywę JE RPO WP przejawiającą się m.in. formułowaniem bezpośrednich zapytań do właściwych komórek organizacyjnych.

jakość merytoryczną ewaluowanych zagadnień. Podmioty te uczestniczą w konsultacji dokumentacji zamówienia oraz raportów z badania, jak również biorą udział w prezentacjach raportów. Nie wyklucza się szerszego zaangażowania tych podmiotów, gdyż forma współpracy będzie indywidualnie ustalana na potrzeby realizacji poszczególnych badań ewaluacyjnych. Istnieje zatem możliwość tworzenia „zespołów” na potrzeby planowania i realizacji badań, oceny ofert czy odbioru badania.

3.2.1 Sposoby zapewniania wysokiej jakości badań

Zapewnienie wysokiej jakości badań ewaluacyjnych jest jednym z priorytetów określonym zarówno w *Wytycznych*, jak i *Wytycznych KE*. W pierwszym z tych dokumentów wskazano, że najistotniejszym czynnikiem warunkującym jakość ewaluacji jest stosowane podejście metodyczne. W związku z tym powinno się stosować zaawansowane metody badawcze, w tym w szczególności **podejście kontrfaktyczne i ewaluację opartą na teorii**. Te same podejścia jako właściwe do identyfikowania wpływu realizacji programów operacyjnych wskazano w *Wytycznych KE*.

W ewaluacjach skoncentrowanych na pytaniach badających relacje przyczynowo-skutkowe (oceniające wpływ interwencji na daną grupę docelową) stosowane powinny być podejścia eksperymentalne i ilościowe oparte na analizie kontrfaktycznej. Badania wyjaśniające mechanizm - dlaczego działa interwencja - oparte będą na mieszanych jakościowo-ilościowych podejściach badawczych. Odpowiedzi na pytania zarządcze dotyczące systemu wdrażania wymagać będą interakcji, partycypacji i studiów przypadków.

Tabela 2. Plany badawcze możliwe do zastosowania w ewaluacji RPO WP 2014-2020 i ich użyteczność ze względu na różne typy wiedzy

	Wiedza kontekstowa - jaka jest sytuacja, jakie problemy, trend zmian?	Wiedza o efektach - czy interwencja dała efekt?	Wiedza o efektach - czy interwencja może zadziałać w innym kontekście?	Wiedza o mechanizmach - dlaczego wystąpiły zmiany?	Wiedza operacyjna - jak wdrażać płynnie?
Metaanaliza (systematyczny przegląd)	++	-	+++	+	-
Eksperyment, quasi-eksperyment	-	+++	-	-	-
Studium statystyczne	+	++	+++	-	-
Gra symulacyjna	-	-	+	+++	+
Ewaluacja oparta na teorii	-	++	++	+++	+
Studium przypadku (w tym badania etnograficzne)	+	+	-	+++	++
Podejście partycypacyjne (uczestniczące)	++	+	+	++	+++
Opisowy plan badawczy	+++	-	-	+	++

"+++" oznacza bardzo wysoką użyteczność, "-" oznacza brak użyteczności danej wiedzy na danym etapie

Poza doбором właściwego planu badawczego i metodyki badania, bazując na doświadczeniach ewaluacji programów poprzedniej perspektywy, działania JE RPO WP będą się koncentrować na:

- zapewnieniu właściwego potencjału organizacyjnego i finansowego do przeprowadzenia ewaluacji,
- angażowaniu w realizację badań zarówno ekspertów wewnętrznych, jak i zewnętrznych, o których mowa w pkt. 3.1 *Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji*,
- projektowaniu badań w oparciu o systematyczną identyfikację potrzeb informacyjnych użytkowników badań,
- unikaniu nadmiernego rozbudowywania zakresu badań (również po stronie wykonawców badań⁹), realizowaniu przez nie kilku celów czy funkcji, co może prowadzić do zbyt ogólnych wyników badania, a co za tym idzie do niskiej użyteczności jego wyników,
- dbałości na etapie strukturyzacji badań o wysoki standard metodologiczny badań ewaluacyjnych, zapewniający odpowiednią wiarygodność wyników oraz

⁹ Poprzez zastosowanie właściwych kryteriów wyboru ofert.

- weryfikowaniu propozycji metodycznych wykonawcy i monitorowaniu ich wykonania na etapie realizacji badania i jego odbioru,
- stosowaniu kryteriów selekcji ofert i warunków udziału pozwalających na angażowanie możliwie kompetentnych zespołów i wyboru ofert wysokiej jakości.

Formalnym rozwiązaniem na rzecz podnoszenia i monitorowania jakości badań ewaluacyjnych, wynikającym z *Wytucznych*, jest *Karta oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego*, w ramach której ocenie podlega cały proces ewaluacji. Opracowana przez JE RPO WP *Karta* przekazywana jest do KJE wraz z raportem końcowym (a w przypadku ewaluacji zewnętrznych również wykonawcy badania). KJE na podstawie informacji pozyskanych dzięki kartom oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego prowadzi monitoring strategiczny jakości procesu ewaluacji polityki spójności w Polsce.

Specyficznym wyzwaniem w procesie realizacji ewaluacji jest zapewnienie odpowiedniego zakresu danych na użytek badań. Istotnym aspektem w tym zakresie będzie jego powiązanie z systemem monitorowania RPO WP 2014-2020. Proces monitorowania powinien wspierać badania ewaluacyjne dostarczając maksymalną ilość wiarygodnych i kompletnych danych, które ewaluacja będzie uzupełniać. JE RPO WP będzie w tym zakresie ściśle współpracować z Oddziałem sprawozdawczości i monitorowania DRP w celu koordynacji obu procesów oraz dostosowania systemu monitorowania do potrzeb badań ewaluacyjnych, tj. m.in. w zakresie opracowania czy późniejszej modyfikacji jego założeń oraz konstruowania narzędzi monitoringowych.

Najistotniejszym źródłem danych na potrzeby ewaluacji w perspektywie finansowej 2014-2020 jest Centralny system teleinformatyczny, opracowany dla wszystkich programów operacyjnych realizowanych w Polsce w ramach polityki spójności. W ramach Centralnego systemu teleinformatycznego gromadzone są dane ze wszystkich programów operacyjnych. Pracownicy JE RPO WP będą posiadać dostęp do ww. systemu, który umożliwi generowanie odpowiedniego zakresu danych niezbędnych do realizacji ewaluacji. SRHD (aplikacja Centralnego systemu teleinformatycznego oparta na hurtowni danych) umożliwi generowanie raportów na podstawie danych zgromadzonych w SL2014. Dodatkowo dane mogą służyć do wykonywania zestawień statystycznych, wykresów i raportów.

Uzupełniającym źródłem danych w odniesieniu do Centralnego systemu teleinformatycznego są LSI RPO WP¹⁰, które służą w szczególności do wspierania procesów związanych z obsługą naborów i procesów związanych z wnioskowaniem o dofinansowanie. Ponadto w ramach LSI IZ RPO WP zaimplementowano możliwość generowania i tworzenia indywidualnych raportów.

Ponadto, ważnym źródłem danych w procesie realizacji badań ewaluacyjnych są zasoby Głównego Urzędu Statystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem

¹⁰ W ramach RPO WP 2014-2020 IZ RPO WP oraz IP WUP posiadają odrębne LSI IZ RPO WP i LSI IP WUP.

internetowej bazy danych – STRATEG, która została stworzona przez GUS na potrzeby programowania i monitorowania polityki rozwoju. W bazie STRATEG zgromadzono wskaźniki wykorzystywane do monitorowania realizacji strategii obowiązujących w Polsce (na poziomie krajowym, ponadregionalnym i wojewódzkim) oraz w UE (Strategia Europa 2020). Dodatkową funkcjonalnością systemu jest możliwość generowania danych w formie map i wykresów.

Dodatkowo na poszczególnych etapach realizacji badań zostaną wprowadzone poniższe praktyki:

- **na etapie planowania i strukturyzacji badania ewaluacyjnego** - identyfikacja dostępności danych w procesie przygotowania SOPZ oraz w miarę potrzeb uwzględnienie w SOPZ ewentualnej konieczności zakupu danych przez wykonawcę na potrzeby badania,
- **na etapie realizacji badania ewaluacyjnego** - aktywna współpraca i pomoc dla ewaluatora w zakresie szybkiego dostępu do danych niezbędnych do realizacji badania, w tym zachęcanie do udziału w badaniach przedstawicieli beneficjentów, grup docelowych, innych instytucji, pracowników IZ RPO WP oraz stały nadzór nad jakością badania zarówno po stronie zamawiającego, jak i wykonawcy.

W odniesieniu do danych osobowych każdorazowo na etapie realizacji badań ewaluacyjnych wykonawca będzie zobligowany do wypełnienia zobowiązań nałożonych przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119, s. 1) – RODO.

3.3 Rozpowszechnianie i wykorzystanie wyników procesu ewaluacji

Skuteczna strategia rozpowszechniania wyników wymaga dostosowania metod do typów odbiorców, a więc ich uprzedniego zidentyfikowania. Określenie kluczowych odbiorców wyników, jak również produktów i metod rozpowszechniania wymaga identyfikacji już na etapie projektowania badania, co pozwoli na włączenie odpowiednich interesariuszy na etapie jego przygotowywania i realizacji, tak by maksymalizować szansę spójności osiągniętych wyników z faktycznymi potrzebami informacyjnymi. Również i KE w swoich wytycznych zwraca uwagę, że proces ewaluacji powinien być od samego początku zorientowany na wykorzystanie wyników oraz podmioty (użytkowników wyników).

Wśród odbiorców ewaluacji RPO WP 2014-2020 wyróżniamy: KE, KJE, decydentów, osoby zaangażowane w proces planowania i programowania, zarządzania i wdrażania Programu, podmioty administracji funkcjonujące w obszarach objętych interwencją RPO WP 2014-2020, beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, partnerów spoza administracji publicznej oraz media i społeczeństwo.

Badania ewaluacyjne zrealizowane w ramach RPO WP 2014-2020 zostaną upublicznione zgodnie z założeniami *Wytycznych*. JE RPO WP będzie przekazywać raporty końcowe właściwej Dyrekcji Generalnej KE za pomocą SFC2014 oraz KJE, która umieszcza przekazane materiały w BBE. Baza udostępniona jest na głównej stronie internetowej poświęconej ewaluacji polityki spójności w Polsce i zawiera wszystkie badania ewaluacyjne zrealizowane w ramach polskiego systemu ewaluacji polityki spójności. Dodatkowo z raportem końcowym badania zapoznaje się także KM RPO WP.

Poza ww. obowiązkami w zakresie rozpowszechniania wyników ewaluacji, upowszechnianie informacji nt. realizacji procesu ewaluacji oraz wyników badań obejmuje zróżnicowane formy i kanały informacji oraz działania, wśród których należy wskazać:

- określenie w ramach każdego badania sposobów i formy rozpowszechniania jego wyników z uwzględnieniem zaangażowania głównych odbiorców badania w jego realizację,
- zwiększenie czytelności raportów, w tym dbałość o „przystępny język” dokumentów, przygotowanie streszczenia prezentującego główne wnioski i rekomendacje wraz z nagłówkami i odsyłaczami do stron raportu oraz wykazu pytań badawczych wraz z krótkimi odpowiedziami i odsyłaczami do stron raportu,
- przygotowanie informacji dla decydentów zawierającej kluczowe wnioski i rekomendacje z badania,
- udostępnienie wyników badań z wykorzystaniem środków przekazu zidentyfikowanych w Strategii Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (np. media społecznościowe),
- publikacje raportów, broszur głównie w formie elektronicznej w Serwisie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w zakładce: Ewaluacja,
- opracowywanie informacji prezentujących kluczowe wyniki badań ewaluacyjnych zrealizowanych w danym roku dla jednostek zaangażowanych w realizację RPO WP 2014-2020,
- upowszechnienie wyników przez członków GSE RPO WP, w tym partnerów spoza administracji publicznej oraz środowiska naukowego, wśród reprezentowanych przez nich środowisk.

Proces wykorzystania wyników ewaluacji realizowany jest w ramach SWR, który określa zasady przyjmowania, wdrażania i monitorowania rekomendacji z badań ewaluacyjnych. Wykorzystanie wyników rozpoczyna się jeszcze przed formalnym zakończeniem badania. Dyskusja nt. możliwości wdrożenia zaproponowanych w badaniu rekomendacji (głównie z adresatami z instytucji zaangażowanych w realizację Programu) odbywa się już na etapie przedstawiania wstępnego raportu

końcowego. Proces konsultacji rekomendacji¹¹ prowadzący do ustalenia efektywnego sposobu wykorzystania, przebiega z udziałem szerokiego grona odbiorców, właściwych ze względu na zakres przedmiotowy badania (w tym m.in. IZ RPO WP, IP WUP, IP ZIT). Ostateczną decyzję o wykorzystaniu wyników badań ewaluacyjnych podejmuje w drodze uchwały ZWP. Rekomendacje zostają umieszczone w bazie informatycznej SWR oraz Bazie badań ewaluacyjnych IZ RPO WP¹². Za wdrożenie rekomendacji odpowiadają adresaci wskazani w uchwale ZWP, zaś monitorowanie ich wdrażania stanowi zadanie JE RPO WP. Monitorowaniu przez tę jednostkę podlegają wszystkie rekomendacje, którym nadano klasę rekomendacji programowych¹³. W procesie tym uczestniczą także GSE RPO WP oraz KM RPO WP, którym przedkładany jest sporządzany corocznie raport nt. stanu wdrożenia rekomendacji ze zrealizowanych badań ewaluacyjnych.

Oprócz monitorowania wdrażania rekomendacji z poszczególnych badań realizowany będzie również proces monitorowania PE RPO WP. Prowadzić go będą KJE oraz KM RPO WP, na podstawie przygotowywanej przez JE RPO WP informacji sprawozdawczej, stanowiącej wkład do sprawozdania rocznego z wdrażania. Ww. dokument zawiera syntezę wyników wszystkich ewaluacji dostępnych dla poprzedniego roku budżetowego, jak również informacje nt. zrealizowanych ewaluacji ad hoc. Informacje sprawozdawcze stanowiące wkład do sprawozdań rocznych z wdrażania, przedkładanych w 2017 r. oraz 2019 r. oraz sprawozdania końcowego, zawierać będą informacje nt. postępów w realizacji planu oraz wykorzystania wyników ewaluacji. Zgodnie z art. 114 ust. 2 rozporządzenia ogólnego do 31 grudnia 2022 r. IZ RPO WP prześle KE sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ewaluacji przeprowadzonych podczas okresu programowania i głównych produktów oraz rezultatów programu operacyjnego, które podlega wcześniejszym konsultacjom z partnerami.

3.4 Budowa potencjału ewaluacyjnego

Potencjał ewaluacyjny to zdolność organizacji do wykorzystania ewaluacji w procesie organizacyjnego uczenia, którego efektem powinna być adaptacja i poprawa sposobu w jaki realizowane są interwencje publiczne.

W okresie programowania 2007-2013 podejmowano liczne działania związane z rozwojem potencjału ewaluacyjnego, celem zapewnienia struktury instytucjonalnej, posiadającej właściwe przygotowanie merytoryczne (powołanie GSE RPO WP 2007-2013, udział w szkoleniach/ warsztatach/ konferencjach), jak również zagwarantowania jawności i przejrzystości procesu ewaluacji poprzez skuteczne upowszechnianie jego efektów opinii publicznej (organizacja podkarpackiej konferencji ewaluacyjnej, prezentacje badań na forum KM RPO WP 2007-2013, publikacje

¹¹ Wśród możliwych rozwiązań stosowane będą konsultacje drogą elektroniczną lub organizacja spotkań m.in. z udziałem wykonawcy badania.

¹² Baza jest narzędziem przeznaczonym do użytku wewnętrznego IZ RPO WP 2014-2020. Zawiera badania dot. RPO WP 2014-2020 oraz rekomendacje, które zostały w ramach nich zidentyfikowane.

¹³ Rekomendacje horyzontalne i pozasystemowe przekazywane są do KJE.

raportów, prowadzenie zakładki *Ewaluacja* na stronie internetowej Programu) oraz nawiązania współpracy z podmiotami zajmującymi się zagadnieniem ewaluacji. Dotychczasowe doświadczenia stanowiły podstawę do zaplanowania działań w tym zakresie w perspektywie 2014-2020.

Plany budowania potencjału pracowników JE RPO WP w okresie realizacji niniejszego planu ewaluacji powinny pozwolić na podniesienie kompetencji pracowników zaangażowanych w realizację procesu ewaluacji. Wśród planowanych działań należy wskazać:

- udział w szkoleniach zewnętrznych / wewnętrznych obejmujących następujący zakres tematyczny:
 - Projektowanie badań ewaluacyjnych w trybie przetargów publicznych - celem szkolenia jest podniesienie efektywności stosowanych kryteriów selekcji ofert i warunków udziału pozwalające na angażowanie możliwie kompetentnych zespołów i wybór ofert wysokiej jakości,
 - Źródła danych na potrzeby ewaluacji, w szczególności dane ilościowe na potrzeby badań kontrfaktycznych - celem szkolenia jest podniesienie zdolności strukturyzacji badań o wysokim standardzie metodyki oraz wyposażenie JE RPO WP w kompetencje potrzebne do weryfikowania propozycji metodycznych wykonawcy i monitorowania ich wykonania na etapie realizacji badania i jego odbioru,
 - Rozpowszechnianie wyników ewaluacji - szkolenie powinno obejmować przedstawienie teoretycznych podstaw oraz praktyczne warsztaty w zakresie szerokiej gamy strategii i technik transferu wiedzy z ewaluacji do ostatecznych odbiorców,
 - Ewaluacja wewnętrzna i łączona - celem szkolenia jest rozwijanie zdolności samodzielnej realizacji ewaluacji w sektorze publicznym. Efektem szkolenia powinno być wyposażenie pracowników JE RPO WP w umiejętności, które oprócz samodzielnej realizacji ewaluacji pozwolą rzetelniej weryfikować i rozumieć plany badania przedstawiane przez wykonawców zewnętrznych,
 - Zarządzanie systemem ewaluacji - rezultatem szkolenia powinno być zbudowanie świadomości ewaluacji jako wieloletniego procesu, który powinien podlegać planowaniu, monitorowaniu, adaptacji. JE RPO WP nabędzie praktycznych umiejętności w zakresie monitorowania ewaluacji, gromadzenia wiedzy z różnych źródeł, identyfikowania potrzeb badawczych, które powinny zostać zaspokojone ewaluacją, akumulowania wiedzy, animowania refleksji organizacyjnej,
 - RODO - ochrona danych osobowych i ich przetwarzanie - celem szkolenia jest dostarczenie wiedzy i praktycznych umiejętności związanych z zasadami przetwarzania danych osobowych wynikających z unijnej reformy przepisów ochrony danych osobowych,

- uczestnictwo w konferencjach tematycznych, spotkaniach i szkoleniach dotyczących ewaluacji organizowanych przez KJE oraz inne instytucje i podmioty, zaangażowane w proces ewaluacji polityki spójności,
- nastawienie na samorozwój – zapoznawanie się z publikacjami, raportami nt. ewaluacji, ekspertyzami itp.; udział w ewaluacjach wewnętrznych (w przypadku ich realizacji),
- udział w realizacji badań zleczanych przez inne jednostki, w tym KJE,
- współpracę oraz wymianę wiedzy i doświadczeń nt. ewaluacji z podmiotami uczestniczącymi w pracach GSE RPO WP oraz instytucjami zaangażowanymi w proces ewaluacji innych programów operacyjnych, m.in. w zakresie usprawnień procesu ewaluacji, pod kątem ich późniejszego wdrożenia w ramach Programu, jak również wzmocnienia merytorycznego metodologii badań, a także identyfikacji dostępnych źródeł danych.

Podstawowym celem do osiągnięcia w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego na poziomie regionu jest pobudzanie realnego popytu na wiedzę wynikającą z ewaluacji oraz budowanie struktur i procedur, które umożliwiają organizacyjne uczenie się. W związku z powyższym planuje się następujące działania:

- aktywne angażowanie w proces ewaluacji członków GSE RPO WP, w tym partnerów spoza administracji publicznej, w celu budowania poczucia rangi ewaluacji i jej wykorzystania w procesie decyzyjnym wśród instytucji/ środowisk, które reprezentują w Grupie,
- upowszechnienie wyników badań ewaluacyjnych na forum KM RPO WP w celu zwiększenia zainteresowania ewaluacją wśród jego członków, z uwzględnieniem właściwej formy przekazu, skoncentrowanej na wnioskach z badania i implikowanych przez nie decyzjach,
- popularyzację ewaluacji i szerzej idei polityk opartych na dowodach w społeczności regionalnej poprzez rozpowszechnianie wyników (głównie badań wpływu) wśród społeczeństwa i mediów (poprzez dopasowanie sposobów rozpowszechniania wyników badań do odbiorców),
- rozwijanie kontaktów ze środowiskiem eksperckim, w tym regionalnym środowiskiem naukowym, co może służyć jako źródło inspiracji w zakresie badań społecznych czy ukierunkowaniu zainteresowań naukowych ekspertów na obszary zbieżne z obszarem realizacji RPO WP 2014-2020,
- gromadzenie wiedzy poprzez wykorzystanie Bazy badań ewaluacyjnych IZ RPO WP, co ułatwi jej wykorzystanie w odpowiednim momencie.

3.5 Zasoby niezbędne do realizacji planu ewaluacji

IZ RPO WP w celu zapewnienia prawidłowego, skutecznego i skoordynowanego procesu ewaluacji zapewniła właściwy potencjał, zarówno kadrowy, jak i finansowy, umożliwiający przeprowadzenie niezbędnych ewaluacji, a także prowadzenie działań ukierunkowanych na rozwój potencjału jednostki. Ponadto, opracowała odpowiednie procedury umożliwiające prawidłowy przebieg procesu ewaluacji.

Zdobyte dotychczas doświadczenia i potencjał w zakresie badań ewaluacyjnych zrealizowanych w poprzednim okresie programowania zostanie wykorzystany, by w obecnej perspektywie podnieść jakość realizowanych ewaluacji i wzmocnić ich wykorzystanie w zarządzaniu RPO WP 2014-2020.

Za realizację procesu ewaluacji w imieniu IZ RPO WP odpowiada JE RPO WP (składająca się z 5 etatów, w 100 % zaangażowanych w realizację procesu ewaluacji)¹⁴. W skład JE RPO WP wchodzi osoby, które dysponują doświadczeniem i wiedzą z poprzedniej perspektywy finansowej, dzięki czemu zachowana została ciągłość i trwałość. Ponadto nowi pracownicy zostali odpowiednio przeszkoleni w zakresie niezbędnym do wykonywania zakresu czynności.

Źródłem finansowania działań ujętych w PE RPO WP będą środki pochodzące z OP X Pomoc Techniczna RPO WP 2014-2020. 85% środków pochodzić będzie z EFS, a 15% zostanie pokryte ze środków budżetu województwa podkarpackiego. Kwota przeznaczona na finansowanie systemu ewaluacji RPO WP 2014-2020 wynosi ok. 4 mln PLN. Dodatkowo szkolenia¹⁵ i wynagrodzenia pracowników, jak również szkolenia członków KM RPO WP zostaną pokryte ze środków Pomocy technicznej RPO WP 2014-2020.

Tabela 3. Orientacyjny budżet działań ewaluacyjnych RPO WP 2014-2020

Obszar	Suma
Badania ewaluacyjne	3 420 tys. PLN
Badania ewaluacyjne ad hoc	500 tys. PLN
Budowa potencjału ewaluacyjnego, w tym szkolenia, publikacje, wsparcie eksperckie	300 tys. PLN
Suma	4 220 tys. PLN

¹⁴ Dane zgodne ze stanem docelowym określonym w *Opisie funkcji i procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020.*

¹⁵ W ramach UMWP corocznie przeprowadzana jest identyfikacja potrzeb szkoleniowych.

4. PLANOWANE BADANIA EWALUACYJNE

W przedstawionym w tej części dokumentu, wykazie badań, zawarte zostały ewaluacje obowiązkowe wynikające z zapisów *Wytycznych* oraz wskazane w rozporządzeniu ogólnym, jak również wynikające ze specyfiki RPO WP 2014-2020. Wśród badań obowiązkowych znajdują się także ewaluacje dotyczące pomiaru poziomu osiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego wynikające z zał. nr 6 do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*.

Ewaluacja RPO WP 2014-2020 prowadzona będzie w powiązaniu z badaniami ujętymi w Planie ewaluacji Umowy Partnerstwa, w którym zawarto badania horyzontalne, jak również badaniami EFS ujętymi w Planie ewaluacji PO WER, z którymi PE RPO WP 2014-2020 tworzy funkcjonalną całość. Sposób rozplanowania zawartych w Planie badań zapewni możliwość wykorzystania ich wyników przez KJE na potrzeby ewaluacji syntetyzujących, jednocześnie w przypadku części badań konieczne będzie posłużenie się analizami udostępnionymi przez MFIPR.

Zaplanowane badania zostały zidentyfikowane przy zapewnieniu wsparcia eksperckiego¹⁶, z uwzględnieniem dotychczasowego dorobku ewaluacji oraz poprzedzone analizą dostępnych źródeł danych pod kątem oceny ich jakości oraz możliwości pozyskania i wykorzystania na potrzeby realizacji ewaluacji.

Badania ewaluacyjne pogrupowano w następujące bloki tematyczne:

1. System realizacji i badania horyzontalne,
2. Gospodarka,
3. Infrastruktura,
4. Społeczeństwo.

Ujęte w Planie badania będą wspierać proces zarządzania RPO WP 2014-2020. Badania zostały przedstawione z uwzględnieniem podziału ze względu na moment realizacji (ex ante, on-going, mid-term, ex post), tak aby w odpowiednim momencie dostarczyć właściwych informacji niezbędnych do podejmowania decyzji, które zostaną wykorzystane w procesie realizacji Programu. Ewaluacje będą zatem wspierać proces decyzyjny dostarczając rzetelnych i wiarygodnych informacji nt. rzeczywistych efektów i wpływu Programu na osiąganie celów wynikających z dokumentów strategicznych krajowych i unijnych, poprawy jakości, skuteczności i efektywności wdrażania, identyfikacji przyczyn ewentualnych problemów i barier we wdrażaniu RPO WP 2014-2020 czy wskazując usprawnienia w zakresie systemu. Zakres oraz termin realizacji badań uwzględnia także wykorzystanie ich wyników w procesie sprawozdawczym RPO WP 2014-2020.

Harmonogram realizowanych badań uwzględnia fakt, że w pierwszych latach realizacji RPO WP 2014-2020 prowadzone badania będą miały na celu weryfikację kluczowych

¹⁶ *Wsparcie przygotowania Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.*

założeń działania systemu implementacji. W późniejszym okresie realizacji Planu dominują ewaluacje wpływu mające na celu weryfikację osiągnięcia założeń i celów RPO WP 2014-2020. Zakłada się, że wyniki ww. ewaluacji będą również zawierały wnioski i rekomendacje możliwe do wykorzystania w przyszłości. Badanie dot. wpływu OP X RPO WP 2014-2020 zostanie przeprowadzone na poziomie UP.

Niezależnie od zaplanowanych w niniejszym dokumencie badań, IZ RPO WP zakłada możliwość realizacji ewaluacji ad hoc. Możliwy jest także udział IZ RPO WP w badaniach realizowanych na zlecenie MFiPR i KE.

Zakłada się, że w miarę postępu we wdrażaniu RPO WP 2014-2020 potrzeby informacyjne mogą ulec zmianie, mogą też pojawić się dodatkowe zalecenia zarówno ze strony KJE, jak i KE. Dlatego też zakres poszczególnych badań ewaluacyjnych zostanie dostosowany do obowiązujących w danym momencie zapisów dokumentów nadrzędnych oraz możliwości pomiaru wynikających z etapu wdrażania RPO WP 2014-2020. Obecnie przedstawiony katalog badań opracowany został jako materiał służący strategicznemu zaplanowaniu prac ewaluacyjnych. Właściwy zakres prac badawczych będzie każdorazowo opracowany na etapie przygotowania SOPZ. Na tym etapie weryfikowany będzie też termin i koszt realizacji badań. Tak więc ostateczny harmonogram, jak i liczba i zakres badań mogą ulec zmianie.

Tabela 4. Harmonogram realizacji badań

Blok tematyczny	Temat badania	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ¹⁷	Koszt (tys. PLN)
System realizacji i badania horyzontalne	Ewaluacja kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WP 2014-2020											150
	Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania											200
	Ewaluacja realizacji zasad horyzontalnych przyjętych w ramach RPO WP 2014-2020											140
	Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WP 2014-2020, ich wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa oraz na osiągnięcie celów Strategii Europa 2020											
Gospodarka	Efekty wsparcia przedsiębiorstw w regionie											240
	Efekty wsparcia zastosowań TIK dla usług publicznych											140
Infrastruktura	Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność energetyczną i emisyjność											220
	Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na ochronę środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego											220
	Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność systemu transportowego regionu											290
	Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na podkarpacki rynek pracy											350
Społeczeństwo	Ewaluacja wpływu RPO WP 2014-2020 w obszarze integracji społecznej											250
	Ewaluacja ex ante wsparcia kształcenia osób dorosłych w formie pozaszkolnych form kształcenia zawodowego											180
	Wpływ działań rewitalizacyjnych na sytuację obywateli obywateli											140
	Ocena wpływu wsparcia w zakresie kształcenia zawodowego i ustawicznego											175
	Ocena wpływu wsparcia w zakresie edukacji przedszkolnej oraz kształcenia ogólnego											175
	Ocena wpływu wsparcia programów zdrowotnych w ramach RPO WP 2014-2020											200
Razem	Ewaluacja na potrzeby oszacowania wartości wskaźników rezultatu długoterminowego EFS w ramach RPO WP 2014-2020											300
												3 520

¹⁷ Badania zostaną sfinansowane w ramach regionalnego programu operacyjnego kolejnej perspektywy finansowej.

4.1 System realizacji i badania horyzontalne

4.1.1 Ewaluacja kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WP 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesu)	Procesu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex ante/On-going
Cel badania	
1) Dokonanie oceny kryteriów i innych elementów systemu wyboru projektów przez pryzmat ich faktycznego zapewnienia realizacji celów i priorytetów RPO WP 2014-2020, 2) Wskazanie koniecznych modyfikacji systemu.	
Uzasadnienie badania	
Obowiązek przeprowadzenia badania kryteriów i systemu wyboru projektów wynika wprost z zapisów <i>Wytycznych</i> . Poza tym formalnym uzasadnieniem warto zauważyć, że kryteria wyboru projektów, jak i inne elementy systemu wyboru projektów (np. typy beneficjentów, grupy docelowe, tryby wyboru projektów, limity i ograniczenia w realizacji projektów) stanowią uszczegółowienie i bezpośredni element operacjonalizacji celów RPO WP 2014-2020. Prawidłowa konstrukcja tych elementów jest niezbędnym warunkiem prawidłowego ukierunkowania interwencji. Natomiast zbadanie jakości kryteriów i systemu wyboru projektów na wczesnym etapie wdrażania programu i wprowadzenie ewentualnych korekt ma kluczowe znaczenie dla powodzenia w realizacji celów Programu.	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none">• Czy kryteria są: obiektywne, mierzalne, weryfikowalne, jednoznaczne i precyzyjne, poprawne merytorycznie, spójne wewnętrznie?• Czy kryteria i system sprzyjają wyborowi projektów, które pozwolą na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania?• Czy rozplanowanie konkursów jest prawidłowe w kontekście celów działań i Programu, potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców, cech projektów oraz potencjału instytucjonalnego instytucji dokonujących oceny?• Czy system wyboru projektów jest transparentny i bezstronny?• Czy kryteria i system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań sprzyjać będą wyborowi projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WP 2014-2020?• W jakim stopniu kryteria i inne elementy systemu wyboru projektów w ramach poszczególnych działań zapewnią wybór projektów realizujących w najbardziej efektywny sposób założenia/ cele RPO WP 2014-2020?• Czy kryteria i system wyboru zapewniają wybór projektów wzajemnie komplementarnych?• Czy kryteria i system wyboru projektów wspierają realizację projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami?• Czy przyjęte kryteria i system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WP 2014-2020 uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia ogólnego? (obciążenia administracyjne na etapie składania wniosków o dofinansowanie, przyczyny braku zainteresowania poszczególnymi konkursami - w zależności od potrzeb).	
Badanie będzie zawierać komponent ewaluacji ex ante dla działań, w których konkursy nie zostały jeszcze ogłoszone oraz w których ocena nie została jeszcze zakończona w terminie realizacji badania, jak również on-going w odniesieniu do działań, w których już zakończono ocenę przynajmniej jednego naboru i planowane są kolejne konkursy.	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Z perspektywy planów badawczych przewiduje się, iż ewaluacja będzie kombinacją ewaluacji opartej na teorii (oba elementy badania), systematycznego przeglądu (ex ante) i studium statystycznego (on-going).	

Ogólny opis badania

Systematyczny przegląd zakłada analizę danych zastanych: dokumentacji programowej, SZOOP, kryteriów wyboru projektów, regulaminów konkursów, regulaminów komisji oceniających projekty, raportów z ewaluacji systemów wyboru projektów z poprzednich perspektyw finansowych. Studium statystyczne powinno zostać zrealizowane w oparciu o analizy statystyczne obrazujące funkcjonowanie poszczególnych kryteriów, m.in. ich wkładu w ostateczny wybór projektu. Ewaluacja oparta na teorii zostanie zastosowana na potrzeby rozstrzygnięcia, które typy projektów w najbardziej efektywny sposób realizują założenia RPO WP 2014-2020.

Wśród wykorzystywanych metod należy wskazać:

- wywiady pogłębione pozwalające spojrzeć na system wyboru projektów z wszystkich kluczowych perspektyw (przedstawiciele IZ RPO WP i IP WUP zaangażowanych w programowanie i wybór projektów; ekspertów zewnętrznych oceniających projekty, podmiotów świadczących usługi w zakresie przygotowania projektów),
- ankiety na reprezentatywnej próbie wnioskodawców (skutecznych i nieskutecznych),
- panel ekspertów.

Zakres niezbędnych danych

- dokumentacja programowa, pełna dokumentacja procesu oceny i wyboru projektów, w tym m.in. karty oceny projektów, będąca w posiadaniu IZ RPO WP i IP WUP,
- dane jakościowe z wywiadów pogłębionych,
- dane ilościowe z wywiadów (np. CATI lub CAWI).

Organizacja badania**Ramy czasowe realizacji badania**

I – IV kw. 2016 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 150 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

Ostateczna koncepcja badania stanowiąca podstawę zamówienia będzie uwzględniać zalecenia KJE. Pozwoli to uzyskać porównywalny materiał w skali wielu programów.

4.1.2 Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesu)	Procesu/wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	On-going
Cel badania	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Ocena postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 na potrzeby przeglądu śródkresowego, a także realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania, 2) Dostarczenie wniosków mogących stanowić podstawę modyfikacji Programu i jego systemu wdrażania zapewniających pełniejszą realizację celów i wskaźników RPO WP 2014-2020. 	
Uzasadnienie badania	
Obowiązek przeprowadzenia badania dla wszystkich programów operacyjnych wynika wprost z <i>Wytycznych</i> . W ujęciu merytorycznym badanie to może stanowić wartościową podstawę do pogłębionych badań oddziaływania interwencji już w określonych obszarach (priorytetach).	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Czy przyjęte wartości docelowe wskaźników RPO WP 2014-2020 zostały trafnie oszacowane? • W jakim stopniu udało się osiągnąć cele pośrednie i jakie są perspektywy realizacji wartości docelowych wskaźników? • Jakie czynniki determinowały realizację wartości wskaźników i celów programu w poszczególnych priorytetach? <ul style="list-style-type: none"> ◦ Czy uwarunkowania te stanowią podstawę do modyfikacji wartości docelowych? • Jakie działania należy podjąć, by podnieść skuteczność realizacji celów i wartości wskaźników? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Zalecenia metodyczne badania mają zostać zaproponowane przez KJE. Jednak przewiduje się, że podstawowym planem badawczym tej ewaluacji powinna być ewaluacja oparta na teorii.	
Zakres niezbędnych danych	
Niezbędne dane będą pochodną przyjętej metodyki, jednak już na tym etapie można przyjąć, że podstawę stanowić będzie: <ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja (konkursowa, programowa, projektowa), sprawozdania z realizacji, • dane monitoringowe o postępie finansowym i rzeczowym, będące w posiadaniu IZ RPO WP i IP WUP. 	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
IV kw. 2018 r. – I kw. 2019 r.	
Szacowany koszt badania	
Ok. 200 tys. PLN.	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.	
Uwagi i komentarze	
Ostateczna koncepcja badania stanowiąca podstawę zamówienia będzie uwzględniać zalecenia KJE. Pozwoli to uzyskać porównywalny materiał w skali wielu programów.	

4.1.3 Ewaluacja realizacji zasad horyzontalnych przyjętych w ramach RPO WP 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Ocena funkcjonowania mechanizmów zapewniania realizacji zasad horyzontalnych i ich efektów.	
Uzasadnienie badania	
<p>Obligatoryjność ewaluacji stosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami wynika z <i>Umowy Partnerstwa, Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie stosowania zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 a także Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i>. Badanie to może być częścią całościowej oceny realizacji zasad horyzontalnych. Na potrzebę oceny realizacji ww. zasad zwraca także uwagę rozporządzenie ogólne.</p> <p>Dodatkowo zobowiązanie do realizacji ewaluacji zasad horyzontalnych zawarto w sekcji 11 RPO WP 2014-2020, gdzie poza zasadami równości szans kobiet i mężczyzn, a także równości szans i niedyskryminacji wskazano do objęcia badaniem zasadę zrównoważonego rozwoju.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność, użyteczność, trafność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Czy zaprojektowany system realizacji RPO WP 2014-2020, w tym stosowane procedury i rozwiązania zapewniały praktyczną realizację zasad horyzontalnych? • Czy ustanowiony system wyboru projektów, w tym przyjmowane kryteria wyboru projektów i proces oceny zapewniały poprawną realizację zasad? • Jaki był udział projektów neutralnych w ramach wszystkich projektów przyjętych do realizacji w RPO WP 2014-2020? • Na jakiego rodzaju wyzwania związane z wdrażaniem zasad horyzontalnych napotykali beneficjenci projektów? Jak sobie z nimi radzili? • Jak zostały zrealizowane i jak należy ocenić poszczególne rozwiązania służące realizacji zasad horyzontalnych, przewidziane w <i>Agendzie działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020 i Wytycznych w zakresie stosowania zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020</i> na poziomie RPO WP 2014-2020? • Czy Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020 w wystarczającym stopniu był zaangażowany we wdrażanie zasad horyzontalnych? Jaka była jego faktyczna rola we wdrażaniu zasad horyzontalnych? • Jak wygląda świadomość zasad horyzontalnych wśród beneficjentów i innych uczestników systemu realizacji RPO WP 2014-2020? Jakie działania faktycznie były podejmowane w odpowiedzi na wymagania stawiane przez te zasady? • Jak w projektach wykorzystywany był mechanizm racjonalnych usprawnień (skala, przykłady najczęściej ponoszonych wydatków)? • Na ile „standard minimum” rzeczywiście wpłynął na poprawę równości szans kobiet i mężczyzn w projektach? • Na ile w realizację zasad horyzontalnych faktycznie zaangażowani byli przedstawiciele środowiska użytkowników projektowanych rozwiązań (np. organizacje wspierające równość szans pki, środowiska działające na rzecz osób niepełnosprawnych)? • Czy efekty Programu (wybrane projekty i ich rezultaty, działanie beneficjentów na rzecz realizacji zasad) są zadowalające z punktu widzenia realizacji zasad horyzontalnych? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	

Ogólny opis badania

Podstawę badania powinien stanowić opisowy plan badawczy oraz studia przypadków.

Wśród wykorzystywanych metod należy wskazać:

- analizę danych zastanych (dokumentacja programowa, konkursowa, sprawozdania z realizacji projektów),
- studia przypadków - analiza rezultatów realizowanych projektów pod kątem znalezienia dobrych praktyk na przyszłość,
- wywiady z przedstawicielami grup docelowych,
- porównanie rozwiązań funkcjonujących w innych programach operacyjnych.

Ponadto, w ramach każdej osi priorytetowej przewiduje się wybór kilku projektów do szczegółowej analizy sposobu ich wdrażania pod kątem uwzględnienia zasad horyzontalnych

Zakres niezbędnych danych

- dokumentacja (konkursowa, programowa, projektowa), będąca w posiadaniu IZ RPO WP i IP WUP,
- dane z centralnego systemu teleinformatycznego,
- dokumentacja programowa innych programów.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I-III kw. 2019 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 140 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

Ostateczna koncepcja badania stanowiąca podstawę zamówienia będzie uwzględniać zalecenia KJE. Pozwoli to uzyskać porównywalny materiał w skali wielu programów, a wyniki badania będą mogły zostać wykorzystane na potrzeby przeprowadzenia syntezy wyników badań w niniejszym zakresie, która przeprowadzona zostanie przez KJE.

W przypadku niezrealizowania na poziomie horyzontalnym zakładanego badania pn. *Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa w perspektywie 2014-2020*, obejmującego wszystkie programy operacyjne do badania zostanie włączona również zasada partnerstwa.

4.1.4 Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WP 2014-2020, ich wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa oraz na osiągnięcie celów Strategii Europa 2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Podsumowanie dotychczasowych efektów Programu, 2) Dokonanie oceny wpływu makroekonomicznego na rozwój społeczno-gospodarczy województwa, 3) Oszacowanie wkładu Programu w realizację celów Strategii Europa 2020. 	
Uzasadnienie badania	
Badanie zostało wskazane jako obowiązkowe do przeprowadzenia w <i>Wytycznych</i> .	
Kryteria badania	
Skuteczność, efektywność, użyteczność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Jaki był wpływ realizacji RPO WP 2014-2020 na osiągnięcie celów Strategii Europa 2020? • Jaki był wpływ realizacji RPO WP 2014-2020 na rozwój społeczny i gospodarczy województwa, w tym cele SRWP? Do jakiego stopnia uaktualniana diagnoza przyczyniła się do lepszego wdrażania RPO WP 2014-2020? • Jak realizacja RPO WP 2014-2020 wpłynęła m.in. na poziom konkurencyjności województwa, rozwój jego potencjałów endogenicznych, inteligentnych specjalizacji regionalnych, zróżnicowania wewnątrzregionalne? • Czy w perspektywie obserwowanego wpływu RPO WP 2014-2020 alokację przyjętą w Programie można uznać za optymalną, jeśli nie to jak powinna być skonstruowana? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Podstawą badania powinno być studium statystyczne oraz ewaluacja oparta na teorii. Przyjmuje się, że dane dot. efektów makroekonomicznych związanych z wpływem Programu na sytuację społeczno-gospodarczą województwa zostaną opracowane i udostępnione przez MFIPR, natomiast ewaluacja na poziomie regionu skupi się na analizie mikro - zidentyfikowaniu ciągu logicznego między obserwowanymi efektami i bezpośrednimi rezultatami RPO WP 2014-2020, wskazaniu barier osiągania efektów jeśli te nie będą w pełni zadowalające, interpretacji danych makroekonomicznych. Podstawą pracy będą badania jakościowe, wywiady (eksperci, interesariusze Programu), analiza danych zastanych (dokumentacja projektowa, sprawozdania z realizacji, dotychczasowe ewaluacje).	
Zakres niezbędnych danych	
IZ RPO WP przekaże w odpowiednim terminie zestawienia dotyczące faktycznej i planowanej realizacji RPO WP 2014-2020, które zostaną wygenerowane z centralnego systemu teleinformatycznego. Na tej podstawie w MFIPR zostaną przeprowadzone analizy makroekonomiczne wykorzystujące modele ekonomiczne, a wyniki prognoz zostaną udostępnione IZ RPO WP. Pozostałe analizy zostaną oparte o dane z systemu monitorowania i własne badania jakościowe oraz syntezę wcześniejszych badań.	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
III kw. 2021 r. - II kw. 2022 r.	
Szacowany koszt badania	
Ok. 150 tys. PLN.	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.	
Uwagi i komentarze	
Informacje przedstawione w badaniu mogą ulec zmianie m.in. w zakresie terminu realizacji, w wyniku ustaleń podjętych w ramach prowadzonych przez MFIPR prac, mających na celu doprecyzowanie sposobu realizacji badania wykorzystującego modelowanie makroekonomiczne.	

4.2 Gospodarka

4.2.1 Efekty wsparcia przedsiębiorstw w regionie

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa I (PI 1a, 1b, 3a, 3c) / EFRR	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Ustalenie i ocena efektów poszczególnych działań OP I, obejmujących wsparcie przedsiębiorstw.	
Uzasadnienie badania	
W ramach RPO WP 2014-2020 wdrażane są rozmaite działania służące rozwojowi gospodarki regionu, za pośrednictwem wsparcia przedsiębiorstw (zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego). Oczekiwane efekty wsparcia koncentrują się na podnoszeniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu. Na poziomie przedsiębiorstw oczekuje się m.in. zwiększonej aktywności B+R przedsiębiorstw, rozwój działalności przedsiębiorstw, w tym MŚP, wyrażony przez zwiększone nakłady inwestycyjne sektora prywatnego. Wsparcie ma również zminimalizować negatywny trend coraz mniejszej innowacyjności przedsiębiorstw w regionie. Ewaluacja będzie służyła ocenie oddziaływania na poziomie OP I.	
Kryteria badania	
Skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność, trwałość.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none">• W jakim stopniu wsparcie przedsiębiorstw w ramach Programu przełożyło się na ich konkurencyjność i innowacyjność oraz zatrudnienie (zarówno we wspartych przedsiębiorstwach, jak i w całym regionie)?• Jaki typ oraz forma wsparcia (zwrotna/bezwrotna) przedsiębiorstw był/-a ekonomicznie najbardziej efektywny/-a, patrząc przez pryzmat innowacyjności, konkurencyjności i wsparcia zatrudnienia w regionie?• Jakie były czynniki sukcesu, a jakie porażki wykorzystania wsparcia przez beneficjentów?• Jakie działania nie przynoszą pożądanych skutków, tj. potencjalne efekty wystąpiłyby również bez wsparcia publicznego?• Które grupy przedsiębiorstw skorzystały ze wsparcia w największym/najmniejszym stopniu i dlaczego tak się stało?• Czy efekty wsparcia różnicują się w ramach wybranych regionalnych inteligentnych specjalizacji, jeśli tak, to w jaki sposób?• W jakim stopniu realizacja działania przełożyła się na rozwój inteligentnych specjalizacji?• W jakim stopniu realizacja działania przyczyniła się do zwiększonej aktywności B+R przedsiębiorstw w regionie (wzrostu nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB)?• Jaki był wpływ działania na regionalny system innowacji?• Czy interwencja w obszarze wsparcia potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych w województwie podkarpackim przyczyniła się do nawiązania współpracy pomiędzy jednostkami naukowymi, a przedsiębiorstwami?• Czy oferowane przez Instytucje Otoczenia Biznesu usługi są dostosowane do specyfiki konkretnych potrzeb MŚP?• Czy udzielone wsparcie wpłynęło na częściową komercjalizację usług Instytucji Otoczenia Biznesu?	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Metodyka badania będzie bazować na kombinacji dwóch komplementarnych podejść badawczych tj. ewaluacji opartej na teorii oraz szacowaniu efektów z wykorzystaniem koncepcji stanów kontrfaktycznych (pomiar efektu netto, jako kluczowy element testowania teorii). W badaniu wykorzystane zostaną zarówno jakościowe, jak i ilościowe techniki gromadzenia i analizy danych. Punktem wyjścia dla ewaluacji powinna być analiza logiki wsparcia przedsiębiorstw w ramach badanych działań. Odtworzona logika interwencji powinna być przedstawiana za pomocą schematu logicznego wsparcia z uwzględnieniem relacji pomiędzy wdrażanymi działaniami, a oczekiwanymi efektami. Odtworzona teoria interwencji powinna również wskazywać kluczowe, przyjęte założenia warunkujące skuteczną realizację danego wsparcia	

Ogólny opis badania

przedsiębiorstw. Odtworzona logika powinna uwzględniać perspektywę możliwie szerokiego grona osób, związanych z wdrażaniem i oceną projektów wsparcia kierowanego do firm (w tym samych beneficjentów). Ponadto, analiza oparta na teorii powinna nawiązywać do teorii działania poszczególnych instrumentów (działań/ poddziałań).

Kluczowym elementem weryfikacji teorii interwencji będzie analiza efektów wsparcia z wykorzystaniem ewaluacji bazującej na podejściu kontrfaktycznym. W ramach badania zostanie wykorzystane oszacowanie efektu netto wsparcia przedsiębiorstw, przeprowadzone w ramach ewaluacji UP. Analizy będą polegać na porównaniu sytuacji beneficjentów wspartych w ramach RPO WP 2014-2020 z dopasowaną grupą kontrolną – przedsiębiorstwami, które nie otrzymały wsparcia (podmioty nieubiegające się o wsparcie lub nieskuteczni wnioskodawcy). Pomiar efektów netto powinien zostać przeprowadzony przy współpracy MFIPR oraz GUS. Rolą GUS będzie dokonanie oszacowań wybranych wskaźników ekonomicznych przedsiębiorstw na podstawie sprawozdań rocznych przedsiębiorstw. Analizowane wskaźniki obejmą wymiary innowacyjności i konkurencyjności, wpływ wsparcia na zatrudnienie, współpracę w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej oraz internacjonalizację. Analizy będą prowadzone na danych jednostkowych, natomiast do dalszej pogłębionej analizy w ramach podejścia opartego na teorii przekazane zostaną dane zagregowane, wskazujące na efekty poszczególnych instrumentów wytypowanych do badania (wskazane w ramach przedmiotowej ewaluacji działania). Tam gdzie efekty nie będą mogły być oszacowane z wykorzystaniem podejścia kontrfaktycznego, podjęta zostanie próba oszacowania efektów z wykorzystaniem badań deklaratywnych (sondaż). Oszacowane efekty powinny być dalej przedmiotem analizy efektywności kosztowej (CBA).

Oprócz tego w ewaluacji wykorzystane zostaną dodatkowe metody badawcze, wykorzystujące przede wszystkim badania jakościowe (wywiady pogłębione/grupowe, warsztaty z m.in. beneficjentami i innymi podmiotami otrzymującymi wsparcie, instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu, ekspertami branżowymi), które powinny pomóc w ustaleniu, które z założeń teoretycznych, stojących za każdą z teorii interwencji miały wpływ na oszacowane efekty – które były barierą, a które wpływały na wystąpienie efektów, tj. mogły wzmacniać występowanie efektu jałowej straty. W badaniu przewiduje się, iż zostaną przeprowadzone również studia przypadku na poziomie wspartych przedsiębiorstw. Analiza obejmie również dane zastane (m.in. wnioski, sprawozdania, dokumentację Programu).

Zakres niezbędnych danych

- dane monitoringowe obejmujące aktualny postęp rzeczowy realizacji RPO WP 2014-2020,
- wnioski o dofinansowanie,
- dane pozyskane od beneficjentów (przedsiębiorstw),
- dane GUS,
- dane i informacje pozyskane od osób odpowiedzialnych za wdrażanie programów w ramach perspektywy 2014-2020 oraz ekspertów branżowych,

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I - III kw. 2022 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 240 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

-

4.2.2 Efekty wsparcia zastosowań TIK dla usług publicznych

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa II (PI 2c) /EFRR	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Oszacowanie wpływu interwencji na poprawę dostępu do e-usług publicznych.	
Uzasadnienie badania	
Realizacja badania wynika z wymogu szacowania wpływu na poziomie OP. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na relatywnie duże znaczenie alokacji środków na to działanie.	
Kryteria badania	
Skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu inwestycje w e-usługi odpowiadały najważniejszym potrzebom w regionie w tym zakresie? • Jak oceniana jest logika interwencji w zakresie wspierania e-usług? • W jakim stopniu inwestycje w e-usługi wpłynęły na zwiększenie się dostępu obywateli, w tym osób z niepełnosprawnościami do e-usług? • W jakim stopniu udało się osiągnąć zamierzone efekty wsparcia? • Jaka jest relacja efektów interwencji do jej kosztów (także w kontekście innych, podobnych interwencji)? • Jak różnicują się efekty kategorii wsparcia? • Jakie czynniki wpływały na skuteczność wsparcia, a jakie je ograniczały? • Jak należy ocenić trafność realizowanych interwencji? • Jak należy ocenić użyteczność wsparcia? • W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
<p>Zakłada się, iż badanie będzie koncentrować się na kluczowych, strategicznych obszarach interwencji. Przy dużej różnorodności zakresu interwencji wskazane jest wybranie tych obszarów, na które przeznaczono najwięcej środków.</p> <p>Badanie powinno uwzględniać wpływ inwestycji na poprawę jakości świadczonych usług, sprawność obsługi mieszkańców – ze szczególnym naciskiem na użyteczność, poprawę efektywności i skuteczności usług.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, przewiduje się, że podstawowym typem ewaluacji wpływu powinna być ewaluacja bazująca na teorii. Wybór podejścia wynika ze zidentyfikowanej potrzeby szczegółowej analizy mechanizmu, za pomocą którego interwencja ma doprowadzić do zakładanych efektów. Szczególnie istotne jest dokładne przeanalizowanie, jakie konkretnie mają być efekty interwencji, czyli co ma się poprawić w świadczonych usługach, i w jaki sposób zostanie to osiągnięte. Dotychczasowe doświadczenia pokazują bowiem, że w przypadku projektów w tym obszarze odpowiedź na te podstawowe pytania nie zawsze jest oczywista¹⁸.</p> <p>Z perspektywy planów badawczych zakłada się, że ewaluacja będzie kombinacją ewaluacji opartej na teorii programu oraz studium przypadku.</p> <p>Podstawą pierwszego z planów badawczych powinny być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizy desk research dokumentacji konkursowej, • wywiady pogłębione z beneficjentami oraz osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie Programu, • ankiety z beneficjentami, • przegląd raportów ewaluacyjnych z podobnych interwencji, • panel ekspertów. <p>Drugi plan badawczy powinien zostać zrealizowany w oparciu o wybór kilkunastu przypadków (udostępnionych usług publicznych) i szczegółową analizę sposobu w jaki wpłynęły one na</p>	

¹⁸ IBS, Reytech sp. z o.o., Coffey Sp. z o.o. (2013), *Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, Warszawa.

Ogólny opis badania
osiągnięcie celów osi. Wybór projektów powinien uwzględniać ich wagę (wyrażoną m.in. przez budżet) i różnorodność (terytorialną i tematyczną).
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja (konkursowa, programowa, projektowa) będąca w posiadaniu IZ RPO WP, • dane jakościowe z wywiadów pogłębionych, • dane ilościowe z wywiadów (np. CATI lub CAWI), • dane przedrealizacyjne i porealizacyjne, • krajowe statystyki dot. wykorzystania e-usług.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
IV kw. 2019 r. – IV kw. 2020 r.
Szacowany koszt badania
Ok. 140 tys. PLN.
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.
Uwagi i komentarze
-

4.3 Infrastruktura

4.3.1 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność energetyczną i emisyjność

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa III (PI 4a, 4c, 4e, 6e) / EFRR	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Określenie wpływu poszczególnych działań OP III w ramach RPO WP 2014-2020 na wielkość zużycia energii oraz wynikającą z tego emisję zanieczyszczeń, z uwzględnieniem zróżnicowania przedmiotowego i podmiotowego realizowanych projektów.	
Uzasadnienie badania	
W ramach OP III realizowana jest bardzo szeroka gama projektów, mających de facto bardzo zbliżony wpływ – obniżenie zużycia energii (elektrycznej i ciepłej) oraz emisji CO ₂ i innych zanieczyszczeń. Wpływ ten rzadko jest jednak analizowany w sposób przekrojowy, porównujący efektywność ex post konkretnych działań, co ważne – w konkretnym otoczeniu. Aby jednak można było mówić o redukcji poziomu emisji gazów i pyłów należy się przyjrzeć działaniom podjętym w tym zakresie w regionie. Uzyskane w wyniku badania dane pozwolą lepiej kierunkować (zawęzić) przyszłe inwestycje ze środków krajowych i unijnych, z uwzględnieniem zasady krańcowo malejącej produktywności poszczególnych działań. Badanie wypełnia także obowiązek przeprowadzenia oceny wpływu dla OP III.	
Kryteria badania	
Skuteczność, efektywność, w mniejszym stopniu trafność, użyteczność, trwałość.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none">• Które źródła energii odnawialnej, finansowane w ramach RPO WP 2014-2020, są najefektywniejsze w lokalnych uwarunkowaniach województwa podkarpackiego (energetyka wodna, wiatrowa, słoneczna, energia z biomasy, geotermalna)?• Jakie są najbardziej efektywne kierunki inwestycji w zakresie wspierania efektywności energetycznej i niskoemisyjnych źródeł ciepła?• Czy realizowane projekty są opłacalne dla ich beneficjentów?• Jaki jest wpływ projektów na stan powietrza w regionie, a w szczególności w miastach województwa podkarpackiego (w tym w aspekcie dyrektywy 2008/50/WE)?• Na jakie przeszkody natrafia realizacja projektów, dotyczących OZE i efektywności energetycznej?• Którzy beneficjenci realizują projekty w zakresie OZE i efektywności energetycznej w sposób najbardziej efektywny?• Jaki jest łączny, kwantyfikowalny wpływ OP III RPO WP 2014-2020 na obniżenie zużycia energii (elektrycznej i ciepłej) oraz emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń z uwzględnieniem faktycznego oddziaływania realizowanych projektów?• Czy zauważalna jest krańcowo malejąca efektywność niektórych działań, biorąc pod uwagę problematykę odwracalności efektu redukcyjnego? Czy efekt interwencji utrzyma się po ewentualnym wycofaniu danego instrumentu RPO WP 2014-2020? Czy Beneficjenci są świadomi ograniczenia emisji poprzez stosowanie praktyk niskoemisyjnych?	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Badanie obejmie: <ul style="list-style-type: none">• meta-analizę dostępnych badań i ekspertyz, danych z monitoringów, literatury przedmiotu,• studium statystyczne - w zakresie efektywności realizowanych projektów; ilościowa ocena wpływu poszczególnych projektów oparta na wskaźnikach, w szczególności zestawieniu danych przedrealizacyjnych i porealizacyjnych,• ewaluację opartą na teorii – w zakresie identyfikacji oddziaływania poszczególnych typów projektów oraz ich wpływu na realizację zakładanych celów RPO WP 2014-2020,• studia przypadków	
W ramach badania zakłada się zastosowanie następujących metod badawczych:	

Ogólny opis badania

- studia przypadków zróżnicowanych projektów, obejmujących główne typy przedmiotowe i podmiotowe projektów, wykorzystujące np.:
 - wizję lokalną,
 - analizę danych przedrealizacyjnych i porealizacyjnych, w tym niezawartych w systemie monitorowania,
 - wywiady z beneficjentami projektów,
 - weryfikację wskaźników efektywności ekonomicznej, określonych w dokumentacji przedrealizacyjnej,(w zależności od postępów w realizacji RPO WP 2014-2020 zasadne może być również zaproponowanie części studiów przypadków spoza województwa),
- wywiady pogłębione (np. z podmiotami kształtującymi politykę energetyczną w regionie, przedsiębiorcami nie będącymi beneficjentami, a wśród nich znacznymi odbiorcami energii elektrycznej),
- analizę danych WIOŚ dotyczących stanu powietrza,
- wizualizację projektów oraz ich oddziaływania na mapach.

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe i regionalne),
- badania ewaluacyjne, ekspertyzy, literatura naukowa i fachowa w obszarze objętym badaniem,
- dane przedrealizacyjne (np. studia wykonalności, audyty energetyczne itp.) i porealizacyjne (niezawarte w standardowej sprawozdawczości), (np. faktyczne zużycie / produkcja energii, struktury wykorzystania odpadów itp.),
- dane jakościowe z wywiadów pogłębionych,
- dane o stanie powietrza (na podstawie monitoringu WIOŚ).

Organizacja badania**Ramy czasowe realizacji badania**

I - III kw. 2021 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 220 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

-

4.3.2 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na ochronę środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa IV (PI 5b, 6a, 6b, 6c, 6d), VI (PI 8b) / EFRR	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Kompleksowa ocena wpływu projektów ukierunkowanych na ochronę środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.	
Uzasadnienie badania	
<p>Projekty realizowane w ramach IV OP RPO WP 2014-2020 posiadają bardzo kompleksowy wpływ na środowisko, a w mniejszym stopniu również na edukację ekologiczną i atrakcyjność kulturalno-turystyczną województwa. Za pomocą niniejszej ewaluacji dokonana zostanie ocena skuteczności polityki ekologicznej w zakresie będącym przedmiotem interwencji RPO WP 2014-2020. Mając na uwadze, że ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego, jak również zachowanie dziedzictwa kulturowego stanowią fundamenty rozwoju, zarówno społecznego jak i gospodarczego, uwzględnienie w jego ramach dodatkowo PI 8b umożliwi szersze spojrzenie na rozwój społeczno-gospodarczy m.in. w kontekście wykorzystania istniejącego potencjału uzdrowiskowego regionu oraz atrakcyjności inwestycyjnej obszarów bazujących na zasobach przyrodniczych, przestrzennych i kulturowych.</p> <p>Badanie wypełnia obowiązek przeprowadzenia oceny wpływu dla OP IV. Ponadto, w połączeniu z innymi badaniami ujętymi w PE RPO WP 2014-2020, wypełnia również obowiązek ewaluacji VI OP.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność, użyteczność, trwałość.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Czy realizowane inwestycje pozwalają poprawić jakość wód oraz osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału? • Czy realizowane inwestycje pomagają poprawić efektywność gospodarowania odpadami? W jakim stopniu realizowane projekty wypełniają zasadę hierarchii postępowania z odpadami? • Czy realizowane inwestycje pomagają zachować różnorodność biologiczną w regionie, chroniąc najcenniejsze dziedzictwo województwa? • Czy i w jakim stopniu realizowane inwestycje pozwalają poprawić bezpieczeństwo powodziowe oraz zapobiegać suszom – czy tworzą spójny system retencji wód? • W jakim stopniu realizowane projekty przyczyniają się do realizacji zobowiązań i celów strategicznych wynikających z dokumentów unijnych, krajowych i regionalnych (w tym m.in. Dyrektyw 2008/98/WE „odpadowej”, 1999/31/WE „składowiskowej”, 91/271/EWG „ściekowej”, Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022)? • W jakim stopniu realizowane projekty przyczyniają się do edukacji ekologicznej i poprawy atrakcyjności turystycznej województwa? • Czy, a jeśli tak to w jakim zakresie realizowane projekty przyczyniły się do poprawy atrakcyjności kulturowej regionu i zwiększonej dostępności dóbr kultury? • W jakim stopniu realizacja projektów objętych niniejszym badaniem przyczyniła się do rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie? • Czy zauważalna jest krańcowo malejąca efektywność niektórych działań? • Jaka jest spodziewana trwałość wspartych inwestycji? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Badanie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • meta-analizę dostępnych badań i ekspertyz, danych z monitoringów, literatury przedmiotu, • studium statystyczne - w zakresie dostarczenia ilościowych informacji, niezbędnych do oszacowania efektów projektów, oparte na wskaźnikach, w szczególności zestawieniu danych przedrealizacyjnych i porealizacyjnych, w zakresie badania użytkowników końcowych projektów w kontekście efektów społecznych np. jakości życia, • ewaluację opartą na teorii – w zakresie identyfikacji oddziaływania poszczególnych typów projektów oraz ich wpływu na realizację zakładanych celów RPO WP 2014-2020, • studia przypadków. 	

Ogólny opis badania

W ramach badania zakłada się zastosowanie następujących metod badawczych.:

- studia przypadków zróżnicowanych projektów, obejmujących główne typy przedmiotowe i podmiotowe projektów, wykorzystujące np.:
 - wizję lokalną,
 - analizę danych przedrealizacyjnych i porealizacyjnych, w tym niezawartych w systemie monitorowania,
 - wywiady z beneficjentami projektów,
 - wywiady (np. PAPI/CATI) z użytkownikami końcowymi projektów (jeśli będą możliwi do identyfikacji),
- (w zależności od postępów w realizacji RPO WP 2014-2020 zasadne może być również zaproponowanie części studiów przypadków z perspektywy finansowej 2007-2013 lub spoza województwa),
- wywiady pogłębione (np. z organizacjami pozarządowymi, podmiotami kształtującymi politykę ekologiczną w regionie),
 - analizę danych zastanych ze specjalistycznych monitoringów,
 - wizualizację projektów oraz ich oddziaływania na mapach.

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe i regionalne),
- badania ewaluacyjne, ekspertyzy, literatura naukowa i fachowa w obszarze objętym badaniem,
- dane przedrealizacyjne (np. studia wykonalności) i porealizacyjne (niezawarte w standardowej sprawozdawczości),
- dane jakościowe z wywiadów pogłębionych,
- dane z istniejących systemów monitoringu (m.in. WIOŚ, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie).

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

IV kw. 2020 r. – II kw. 2021

Szacowany koszt badania

Ok. 220 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

Wyniki niniejszego badania zostaną wykorzystane na potrzeby przeprowadzenia syntezy wyników badań w zakresie efektów projektów środowiskowych perspektywy 2014-2020, która przeprowadzona zostanie przez KJE.

4.3.3 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność systemu transportowego regionu

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa V (PI 7b, 7c, 7d, 4e) / EFRR	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Analiza wpływu projektów OP V w ramach RPO WP 2014-2020 na efektywność systemu transportowego regionu – w szczególności na dostępność regionu oraz wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego.	
Uzasadnienie badania	
OP V posiada największą alokację środków spośród całego RPO WP 2014-2020, zaś infrastruktura transportowa jest od lat przedmiotem szczególnej troski polityki spójności, w ramach której postrzegana jest jako istotny czynnik zarówno umożliwiający dalszy rozwój regionów już wysoko rozwiniętych, ale również warunek rozprzestrzeniania impulsów rozwojowych do regionów słabiej rozwiniętych. Realizacja trzeciej już perspektywy finansowej pozwala zacząć badać nie tylko poziom nadrobienia zaległości rozwojowych, ale także nakazuje zbierać dane, potrzebne w przyszłości. Zbadanie wpływu RPO WP 2014-2020 na efektywność systemu transportowego regionu prowadzić będzie do bardziej precyzyjnego ukierunkowania realizowanych w przyszłej perspektywie finansowej inwestycji na cele strategiczne, związane z redukcją negatywnego wpływu transportu na otoczenie, przy jednoczesnym wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Jednocześnie, badanie wypełnia obowiązek przeprowadzenia oceny wpływu interwencji w obszarze transportu w ramach OP V RPO WP 2014-2020.	
Kryteria badania	
Skuteczność, efektywność, użyteczność, spójność, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu inwestycje realizowane w ramach RPO WP 2014-2020 wpłynęły na dostępność transportową regionu? • Czy w wyniku zrealizowanych inwestycji nastąpiła poprawa jakości funkcjonowania oferty systemu transportowego regionu oraz spójności terytorialnej województwa? • Jak realizowane w ramach Programu inwestycje wpłynęły na: poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie, oddziaływanie transportu na środowisko oraz rozwój społeczno-gospodarczy? • Czy realizowane projekty przyczyniły się do stworzenia spójnego, atrakcyjnego systemu transportu publicznego, z uwzględnieniem elementów o charakterze inwestycyjnym i nieinwestycyjnym (np. częstotliwość kursowania, ceny biletów, itp.)? • Czy realizowane inwestycje są komplementarne względem siebie? Jakich interwencji brakuje (np. węzłów integracyjnych, zakupu taboru autobusowego poza największymi miastami)? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Badanie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • meta-analizę dostępnych badań i ekspertyz, danych z monitoringów, literatury przedmiotu, • studium statystyczne - w zakresie efektywności realizowanych projektów; dostarczenia ilościowych informacji, niezbędnych do oszacowania efektów projektów, oparte na wskaźnikach, w szczególności zestawieniu danych przedrealizacyjnych i porealizacyjnych, w zakresie badania użytkowników końcowych projektów, • ewaluację opartą na teorii – w zakresie realizacji celów zmierzających do utworzenia spójnego systemu transportowego, a także szerzej – wspierania rozwoju gospodarczego, • studia przypadków. 	
W ramach badania zakłada się zastosowanie następujących metod badawczych: <ul style="list-style-type: none"> • studia przypadków zróżnicowanych projektów, obejmujących główne typy przedmiotowe osi i podmiotowe projektów, wykorzystujące w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> o wizję lokalną, o analizę danych przedrealizacyjnych i porealizacyjnych, w tym niezawartych w systemie monitorowania, 	

Ogólny opis badania

- o analizę ekonomiczną inwestycji zrealizowanych (na danych wejściowych porealizacyjnych, w tym zweryfikowanych danych o wielkości ruchu), także w porównaniu z inwestycjami alternatywnymi,
- o wywiady z beneficjentami projektów,
- o wywiady (np. PAPI/CATI) z użytkownikami końcowymi projektów (jeśli są możliwi do identyfikacji),

(w zależności od postępów w realizacji RPO WP 2014-2020 zasadne może być również zaproponowanie części studiów przypadków z perspektywy finansowej 2007-2013);

- pogłębione studia przypadków projektów infrastrukturalnych, ukierunkowane na wpływ na rynek pracy,
- wywiady pogłębione (np. z przedsiębiorcami działającymi na terenie regionu, organizacjami pozarządowymi, podmiotami kształtującymi politykę transportową w regionie),
- analizę danych zastanych ze specjalistycznych monitoringów,
- wizualizację projektów oraz ich oddziaływanie na mapach.

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne (unijne, krajowe i regionalne),
- badania ewaluacyjne, ekspertyzy, literatura naukowa i fachowa w obszarze objętym badaniem,
- dane przedrealizacyjne (np. studia wykonalności) i porealizacyjne (niezawarte w standardowej sprawozdawczości),
- dane jakościowe z wywiadów pogłębionych,
- dane dotyczące liczby użytkowników systemów transportu publicznego oraz natężenia ruchu drogowego (na podstawie sprawozdań do GUS oraz danych Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej), w tym własne pomiary ewaluatora,
- dane z monitoringu środowiskowego WIOŚ.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2021 r. – I kw. 2022 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 290 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

Wyniki niniejszego badania zostaną wykorzystane na potrzeby przeprowadzenia syntezy ewaluacji wpływu projektów transportowych prowadzonych na poziomie IZ poszczególnych PO, która przeprowadzona zostanie przez KJE.

W badaniu zakłada się wykorzystanie wyników badań dostępności transportowej realizowanych na zlecenie MFiPR.

4.4 Społeczeństwo

4.4.1 Ocena wpływu RPO WP 2014-2020 na podkarpacki rynek pracy

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VII (PI 8i, 8iii, 8iv, 8vi), VI (PI 9a)/EFS i EFRR)	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Ocena wpływu i jakości realizacji OP VII Regionalny rynek pracy na: <ul style="list-style-type: none">• zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym osób odchodzących z rolnictwa;• poprawę sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących;• promowanie przedsiębiorczości mając na względzie tworzenie nowych przedsiębiorstw i liczbę utworzonych w nich miejsc pracy;• zwiększenie liczby, trwałości i kondycji ekonomicznej nowoutworzonych przedsiębiorstw;• zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób mających utrudniony dostęp do rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3;• zwiększenie uczestnictwa w programach zdrowotnych zmierzających do utrzymania aktywności zawodowej.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zgodnie z zapisami art. 56 Rozporządzenia ogólnego oraz <i>Wytycznymi w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i> co najmniej raz w okresie programowania każdy priorytet inwestycyjny powinien zostać poddany ewaluacji w zakresie zbadania wpływu danej interwencji na stopień osiągnięcia celów szczegółowych. W połączeniu z odpowiednimi, zawartymi w PE RPO WP, badaniami przedmiotowa ewaluacja pozwala na zbadanie wpływu OP VII i OP VI.</p> <p>Badanie dotyczy jednego z ważniejszych obszarów interwencji EFS, czyli obszaru zatrudnienia, którego kluczowa kwestia poruszana jest zarówno w krajowych, jak i unijnych dokumentach strategicznych. Obejmuje następującą tematykę:</p> <ul style="list-style-type: none">• zwiększanie szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy oraz promocję przedsiębiorczości,• funkcjonowanie systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz jego wpływ na udział młodych rodziców, o utrudnionym dostępie do rynku pracy, w zatrudnieniu oraz funkcjonowanie instytucji opieki nad małymi dziećmi oraz rozwój innych form opieki,• uczestnictwo w programach zdrowotnych zmierzające do utrzymania aktywności zawodowej. <p>Realizacja ewaluacji umożliwi uzyskanie wiedzy na temat skuteczności podejmowanych działań, z uwzględnieniem rodzaju podejmowanych interwencji oraz specyfiki poszczególnych grup docelowych (m. in. osoby bezrobotne, bierne zawodowo oraz poszukujące pracy w wieku powyżej 29 r. ż., w szczególności z kategorii: osoby powyżej 50 r. ż., długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby niepełnosprawne, o niskich kwalifikacjach zawodowych, jak również rolnicy i członkowie ich rodzin, rodzice lub opiekunowie dzieci w wieku do 3 r. ż., osoby w wieku aktywności zawodowej, osoby spełniające warunki udziału w programie profilaktyki nowotworowej).</p> <p>Zakłada się, że wyniki badania będą również użyteczne z punktu widzenia projektowania wsparcia w kolejnej perspektywie.</p>	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none">• W jakim stopniu wsparcie w ramach OP VII odpowiadało najważniejszym potrzebom w regionie w tym zakresie?• Jak oceniana jest logika interwencji w zakresie wspierania dostępu do zatrudnienia i promowania przedsiębiorczości wśród osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i mających utrudniony dostęp do rynku pracy oraz utrzymania aktywności zawodowej?	

Ogólny opis badania

- W jakim stopniu interwencja wpłynęła na zwiększenie oraz utrzymanie zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości, kondycję przedsiębiorstw oraz dostępność usług profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji?
- W jakim stopniu udało się osiągnąć zamierzone efekty wsparcia?
- Jakie czynniki wpływały na skuteczność wsparcia, a jakie je ograniczały?
- Jak należy ocenić trafność realizowanych interwencji?
- Jak należy ocenić użyteczność wsparcia?
- Jaka jest efektywność kosztowa osiągniętych efektów?
- W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe?
- Jaki jest wpływ interwencji na sytuację osób, które skorzystały ze wsparcia (aktywność zawodowa, sytuacja społeczna, zachowania migracyjne)?
- Jaki jest wpływ interwencji na sytuację utworzonych przedsiębiorstw?
- Jakie są różnice w skuteczności, efektywności i trwałości ze względu na stosowane instrumenty (finansowe i bezzwrotne)?
- Jaka jest dostępność do usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 w województwie podkarpackim i jak zmieniła się po interwencji (w tym analiza terytorialna)?
- Jak wzrosła dyspozycyjność opiekunów małych dzieci (głównie kobiet) i jak przełożyło się to na wzrost ich aktywności na rynku pracy?
- Jaki jest poziom komplementarności EFS i EFRR w ramach badanych PI (w tym skuteczność mechanizmów zapewnienia komplementarności)?

Ogólny zarys metodyki badania

Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki

Metody i techniki badawcze zostaną dopasowane do przedmiotu badania i będą łączyły metody ilościowe i jakościowe. Z perspektywy planów badawczych zakłada się, że podstawowym zastosowanym schematem będzie ewaluacja oparta na teorii. Podejście badawcze powinno bazować przede wszystkim na analizie desk research oraz badaniach jakościowych, pozwalających dogłębnie zrozumieć mechanizmy oddziaływania interwencji. Ponadto zakłada się, że szacowanie wpływu będzie obejmowało, w zależności od obszaru interwencji:

- studia przypadków, w odniesieniu do interwencji w zakresie rozwoju opieki żłobkowej w regionie i jej wpływu na sytuację zawodową rodziców/opiekunów,
- studium statystyczne, w odniesieniu do zbadania sytuacji gospodarstw domowych opiekunów dzieci (PI 8iv) oraz osób bezrobotnych i biernych zawodowo oraz poszukujących pracy (PI 8i),
- metody kontrfaktyczne na potrzeby oceny efektów wsparcia w zakresie tworzenia nowych przedsiębiorstw. Grupą kontrolną będą osoby, które brały udział w projektach, jednak nie uzyskały dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Pozwoli to na oszacowanie efektu jałowej straty (ile przedsiębiorstw powstałoby bez wsparcia EFS w formie dotacji lub instrumentów zwrotnych), a także wpływu rozpoczęcia działalności na sytuację uczestników (aktywność zawodową, poziom osiągniętych dochodów, poziom dochodów gospodarstwa domowego, sytuację społeczną, zachowania migracyjne).

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne,
- Centralny system teleinformatyczny – dane dotyczące uczestników projektów realizowanych w ramach OP VII, dane dotyczące podmiotów tworzących miejsca opieki nad dziećmi do lat 3,
- informacje o utworzonych przedsiębiorstwach, wg podziału terytorialnego (zgodnie z TERYT na poziomie NUTS 4), oraz wg podziału branżowego (zgodnie z PKD),
- dane dotyczące sytuacji gospodarstw domowych opiekunów dzieci,
- dane pochodzące z monitoringu RPO WP 2014-2020.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2021 r. – I kw. 2022 r.

Szacowany koszt badania

ok. 350 tys. PLN

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

-

4.4.2 Ewaluacja wpływu RPO WP 2014-2020 w obszarze integracji społecznej

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VIII (PI 9v, 9i, 9iv), VI (PI 9a) / EFS i EFRR	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Ocena wpływu wsparcia oferowanego w ramach OP VIII na: <ul style="list-style-type: none"> • promowanie włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i dyskryminacji, • poprawę dostępu do wysokiej jakości i przystępnych cenowo usług zdrowotnych i społecznych, • trwałość przedsiębiorstw społecznych oraz trwałość i jakość miejsc pracy w nich utworzonych. 	
Uzasadnienie badania	
<p>Działania w ramach RPO WP 2014-2020 podejmowane na rzecz mieszkańców regionu zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, którzy napotykają trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie i na rynku pracy, mają prowadzić do wzrostu zarówno ich aktywności społecznej, jak i aktywności na rynku pracy. Konsekwencją tych działań ma być obniżenie poziomu zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie, co z kolei pozwoli na poprawę wewnętrznej spójności społecznej i terytorialnej województwa.</p> <p>Istotnym elementem badania będzie ewaluacja wpływu wsparcia na podmioty ekonomii społecznej, w kontekście zmiany koncepcji interwencji, gdzie silniejszy nacisk położono na wsparcie już istniejących przedsiębiorstw społecznych (wsparcie skalowania), w tym także z wykorzystaniem instrumentów finansowych (ze środków PO WER), a także dopuszczenie wsparcia innych niż spółdzielnie socjalne form prawnych przedsiębiorstw społecznych.</p> <p>Relatywnie nowym dla polityki spójności obszarem interwencji są inwestycje w wysokiej jakości i przystępne cenowo usługi zdrowotne i społeczne, gdzie szczególny akcent położono na deinstytucjonalizację usług społecznych, która jako nowy proces może budzić duży opór wśród przedstawicieli instytucjonalnych form usług społecznych.</p> <p>Wobec skali wyzwań związanych z interwencją (wzmacnianej koniecznością ścisłej koordynacji wsparcia ze środków EFS i EFRR), wpływ wsparcia w obszarze usług zdrowotnych i społecznych powinien być poddany ewaluacji dostarczając solidnych i rzetelnych danych na temat jej efektów. W połączeniu z innymi badaniami ujętymi w PE RPO WP 2014-2020 ewaluacja pozwala na zbadanie wpływu OP VIII i OP VI.</p>	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu wsparcie w ramach OP VIII odpowiadało najważniejszym potrzebom grup docelowych? Jakiego rodzaju świadczenia/wsparcie należałoby uwzględnić w przyszłości? • Jak oceniana jest logika interwencji w zakresie zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym? • W jakim stopniu oferowane wsparcie przyczyniło się do poprawy wewnętrznej spójności społecznej i terytorialnej województwa podkarpackiego? • Jak należy ocenić efektywność realizowanych interwencji? • W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe? • Jak zmienił się dostęp do usług społecznych i zdrowotnych dzięki interwencji EFS i EFRR? • Jakie osoby korzystają z usług społecznych i zdrowotnych wspartych w ramach Programu, z uwzględnieniem różnych usług? • Czy dostępność usług społecznych i zdrowotnych miała wpływ na poziom i jakość życia ich odbiorców? W jakim stopniu interwencja przyczyniła się do usamodzielnienia się ekonomicznego i społecznego osób objętych wsparciem? • W jakim stopniu interwencja przyczyniła się do deinstytucjonalizacji usług społecznych w województwie podkarpackim? • Jakie korzyści społeczne są generowane przez wsparte przedsiębiorstwa społeczne? Jaka jest ich wartość? • Jaki jest poziom koordynacji polityki wsparcia ekonomii społecznej na poziomie województwa? • Jaki jest poziom komplementarności EFS i EFRR w ramach badanych PI (w tym skuteczność mechanizmów zapewnienia komplementarności)? 	

Ogólny opis badania

- Jaka jest komplementarność wsparcia z działaniami Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020?

Ogólny zarys metodyki badania

Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki

Metody i techniki badawcze zostaną dopasowane do przedmiotu badania i będą łączyły metody ilościowe i jakościowe. Z perspektywy planów badawczych zakłada się, że ewaluacja będzie kombinacją ewaluacji opartej na teorii i studium przypadku.

Analiza wpływu wsparcia w obszarze integracji społecznej wymaga podejścia opartego na teorii, które koncentrować się będzie na wyjaśnieniu i ocenie zależności pomiędzy poszczególnymi elementami interwencji a aktywizacją społeczno-zawodową mieszkańców regionu, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, rozwojem przedsiębiorstw społecznych oraz zwiększoną dostępnością usług społecznych i zdrowotnych.

Badanie powinno bazować na analizie dokumentów i uwzględniać wywiady z kluczowymi interesariuszami wsparcia (m.in. przedsiębiorstwami społecznymi i podmiotami ekonomii społecznej, OWES, odbiorcami usług społecznych i zdrowotnych, samorządem terytorialnym, IZ RPO WP i IP WUP, ekspertami).

Badanie to powinno być uzupełnione przez analizę na bazie studium przypadku, m.in. badanie przypadków przedsiębiorstw społecznych i PES, które skorzystały ze wsparcia zarówno w PI 9i, jak i 9iv, a w odniesieniu do usług społecznych i zdrowotnych studium przypadku prowadzone na poziomie powiatów, które pozwoli na uwzględnienie lokalnego kontekstu dostępu do usług, a także interakcji pomiędzy poszczególnymi usługami. Badanie powinno pozwolić na ocenę komplementarności projektów realizowanych w ramach różnych PI, a także komplementarności z działaniami finansowanymi z innych źródeł, w tym ze środków krajowych. Dodatkowo przewiduje się badania ilościowe, m.in. na poziomie uczestników projektu, jak i w odniesieniu do wspartych podmiotów.

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne,
- Centralny system teleinformatyczny - dane dotyczące uczestników projektów (charakterystyka osoby, zakres wsparcia, dane kontaktowe),
- dane dotyczące liczby i jakości miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach społecznych,
- dane dotyczące wspartych przedsiębiorstw społecznych,
- dane dotyczące dostępności usług społecznych i zdrowotnych, z uwzględnieniem zróżnicowania terytorialnego (co najmniej na poziomie NUTS 4), rodzajów usług i podmiotów świadczących usługi, pochodzące ze sprawozdań MRPiPS-05, od władz samorządowych oraz od podmiotów świadczących usługi społeczne i zdrowotne,
- dane od projektodawców,

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I - III kw. 2021 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 250 tys. PLN

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

Ostateczna koncepcja badania stanowiąca podstawę zamówienia będzie uwzględniać zalecenia KJE w obszarze usług społecznych.

4.4.3 Ewaluacja ex ante wsparcia kształcenia osób dorosłych w formie pozaszkolnych form kształcenia zawodowego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa IX (PI 10iv) / EFS	
Typ badania (wpływu, procesu)	Procesu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex ante/on-going
Cel badania	
Wsparcie procesu planowania interwencji w zakresie podnoszenia kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych.	
Uzasadnienie badania	
<p>Jednym z obszarów interwencji jest wsparcie kształcenia osób dorosłych w formach pozaszkolnych. Wymienia się tu przede wszystkim formy kształcenia, regulowane w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), takie jak: kwalifikacyjne kursy zawodowe oraz kursy umiejętności zawodowych. Dotychczasowe doświadczenia pokazują jednak, że liczba osób przystępujących do egzaminów zawodowych po zakończeniu tego typu form kształcenia jest stosunkowo mała (ok. 200 osób rocznie¹⁹). Dlatego też istnieje potrzeba zbadania, dlaczego jest tak małe zainteresowanie egzaminami zawodowymi wśród osób dorosłych kończących KKZ.</p> <p>Ponadto możliwe jest finansowanie innych form kształcenia „umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych”. Ostatnia kategoria jest dosyć szeroka i umożliwia finansowanie bardzo różnych form kształcenia, jednak zgodnie z logiką interwencji, zawartą w UP oraz RPO WP 2014-2020, należy kłaść nacisk na te formy kształcenia, w przypadku których możliwe jest rzetelne i wiarygodne potwierdzenie efektów uczenia się (walidacja). W Polsce istnieje bardzo wiele różnych form kształcenia, które kończą się niezależną i wiarygodną walidacją. Część z nich jest niezbędnych, aby wykonywać pracę w danym zawodzie, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawnienia do kierowania pojazdami, • uprawnienia do spawania, • uprawnienia elektryczne. <p>Inne formy kształcenia umożliwiają rozwój zawodowy oraz awans. Niestety w Polsce nie ma systemu, który zbierałby wszystkie kwalifikacje, weryfikowałby ich wiarygodność i rzetelność (taką funkcję ma pełnić krajowy rejestr kwalifikacji, jednak nie jest znany termin jego wejścia w życie). Dlatego też niezbędne jest badanie, które dostarczy IZ RPO WP wyczerpujących i wiarygodnych informacji na temat kwalifikacji, na które jest zgłaszane zapotrzebowanie na rynku pracy, a równocześnie spełniać będą one wymagania IZ RPO WP, czyli warunkiem ich uzyskania będzie wiarygodna walidacja, a także rozpoznawalność wśród pracodawców. Ze względu na ukierunkowanie interwencji w ramach RPO WP 2014-2020, wskazane jest skoncentrowanie się na tych kwalifikacjach, które mogą nabywać osoby o niskich kompetencjach. Efekty badania powinny służyć też poprawie informacji o potrzebach rynku pracy i jakości oferowanych kursów i szkoleń, a tym samym przyczyniać się do ograniczenia asymetrii informacji.</p>	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Jak należy zaplanować sposób wdrażania interwencji, tak aby możliwe było osiągnięcie celów zapisanych w RPO WP 2014-2020? • Jak należy zaplanować wsparcie w zakresie KKZ i KUZ w celu zwiększenia zainteresowania tą formą kształcenia? • Jak oceniana jest jakość i trafność KKZ i KUZ przez głównych odbiorców (uczestników i pracodawców)? • Które kwalifikacje zawodowe są poszukiwane i cenione na rynku pracy? • Które kwalifikacje są dostępne i atrakcyjne dla osób o niskich kwalifikacjach? • Jakie kursy i szkolenia, kończące się walidacją efektów kształcenia i możliwością nabycia kwalifikacji, powinny być finansowane w ramach działania? 	

¹⁹ Średnia z trzech lat na podstawie informacji Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie o wynikach egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie w województwie podkarpackim.

Ogólny opis badania

- Jakie warunki powinny spełnić poszczególne formy wsparcia, aby możliwe było ich finansowanie?
- Jakie są potrzeby pracodawców i pracowników w wybranych branżach na pozaszkolne formy kształcenia?

Ogólny zarys metodyki badania

Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki

Ewaluacja będzie kombinacją ewaluacji ex ante, ewaluacji opartej na teorii i studium statystycznego. Ponieważ ewaluacja ma służyć wsparciu procesu planowania interwencji, niezbędne jest najpierw dokonanie rozpoznania potrzeb i możliwych sposobów ich zaspokojenia. Dopiero na tej podstawie będzie można projektować system wsparcia. Identyfikowane będą kwalifikacje, które spełniają odpowiednie wymagania jakościowe, bazujące na założeniach krajowego systemu kwalifikacji.

Dlatego też ewaluacja będzie przebiegać według następującego schematu:

- Diagnoza potrzeb na pozaszkolne formy kształcenia zawodowego, które uwzględniają wiarygodną walidację i możliwość nabycia kwalifikacji według następującego schematu:
 - przegląd kwalifikacji możliwych do uzyskania przez osoby o niskich kwalifikacjach (do ich nabycia nie jest wymagane wykształcenie wyższe, średnie), z uwzględnieniem podziału na kwalifikacje uregulowane prawnie (kwalifikacje cząstkowe) i kwalifikacje rynkowe,
 - badanie jakościowe wśród pracodawców i przedstawicieli pracodawców na temat potrzeb w zakresie kwalifikacji oraz identyfikacji kwalifikacji cieszących się ich uznaniem,
 - wywiady jakościowe z przedstawicielami podmiotów oferujących poszczególne kwalifikacje,
 - badanie ilościowe wśród pracodawców na temat potrzeb w zakresie kwalifikacji oraz identyfikacji kwalifikacji cieszących się ich uznaniem.
- Opracowanie listy kwalifikacji, których nabycie będzie finansowane ze środków EFS (w formach pozaszkolnych lub w formie walidacji).

Badanie prowadzone będzie z uwzględnieniem podziału na branże, z naciskiem na te branże, które oferują szczególnie dużo miejsc pracy dla osób o niskich kwalifikacjach. W badaniu uwzględnione będą też kwalifikacje ponadzawodowe (możliwe do wykorzystania w wielu branżach).

Informacje o kwalifikacjach dostępne powinny być również w układzie powiatowym.

- Zaprojektowanie możliwych schematów wdrażania interwencji.

Zakres niezbędnych danych

- dane statystyczne SIO na temat KKZ i KUZ,
- dane na temat innych pozaszkolnych form kształcenia, umożliwiających nabycie kwalifikacji,
- dane statystyczne dotyczące zatrudnienia osób o niskich kwalifikacjach w podziale na branże.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I-II kw. 2016 r.

Szacowany koszt badania

Ok. 180 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

-

4.4.4 Wpływ działań rewitalizacyjnych na sytuację obszarów zdegradowanych

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VI (PI 9b), VIII (PI 9i)/ EFRR i EFS	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Zbadanie wpływu rewitalizacji na sytuację obszarów zdegradowanych, w tym poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów.	
Uzasadnienie badania	
<p>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych jest jednym z priorytetów polityki rozwoju. Jednak w nowej perspektywie finansowej rewitalizacja będzie wdrażana inaczej niż w okresie 2007-2013. Na podstawie dokumentów programowych można stwierdzić, że podstawowe różnice polegać będą na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nacisku na osiąganie celów społecznych (ograniczenie ubóstwa, problemów społecznych, wzrost zatrudnienia), • zintegrowanym podejściu do rewitalizacji, łączącym działania o charakterze infrastrukturalnym, gospodarczym i społecznym. <p>Działania inwestycyjne z EFRR muszą wykazywać komplementarność z projektami planowanymi do realizacji z EFS.</p> <p>Należy podkreślić, że rewitalizacja w tym kontekście dotyczy całej wiązki projektów, finansowanych w ramach różnych priorytetów inwestycyjnych, ze szczególnym naciskiem na PI 9b i 9i. Uzupełniające inwestycje niezbędne dla rewitalizacji danego obszaru zostały przewidziane w PI 3a, 4c, 4e, 6b i 9a. Przedmiotem ewaluacji powinna być ocena łącznego oddziaływania.</p>	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Jaka jest trafność doboru obszarów poddanych rewitalizacji? (ocena kryteriów i sposobu wyboru projektów). • W jaki sposób zapewniona została komplementarność działań na obszarach rewitalizowanych? Jak oceniany jest poziom komplementarności działań finansowanych z różnych źródeł? • Jaki jest poziom zmian na obszarach rewitalizowanych? Czy sytuacja na obszarach rewitalizowanych poprawia się w porównaniu do sytuacji w poszczególnych miejscowościach? • Jakie są różnice pomiędzy rewitalizacją na obszarach wiejskich i miejskich (pod względem trafności, skuteczności, użyteczności, trwałości)? • Jakie zmiany są obserwowane na obszarach rewitalizowanych, np. w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ○ jakości życia, ○ poziomu: ubóstwa, aktywności społecznej, integracji społecznej, ○ liczby: miejsc pracy, przedsiębiorstw, ○ dostępu do edukacji i innych usług społecznych, ○ stanu lokalnej infrastruktury, ○ poziomu czynszów na obszarach rewitalizowanych, ○ odpływu lokalnych mieszkańców i przedsiębiorców, ○ napływu nowych mieszkańców? • Jaki jest wpływ działań na obszarach rewitalizowanych na obserwowane zmiany? • Jaka jest trwałość osiągniętych zmian? • Jakie są negatywne efekty rewitalizacji? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
<p>Z perspektywy planów badawczych zakłada się, że ewaluacja będzie kombinacją studium statystycznego, studium przypadku i ewaluacji opartej na teorii.</p> <p>Przewiduje się ewaluację wpływu bazującą na teorii. Badanie bazujące na schemacie kontrfaktycznym jest nieuzasadnione, ze względu na brak grupy kontrolnej. Możliwe jest natomiast porównanie sytuacji na obszarze rewitalizowanym do zmian na poziomie całych miejscowości, w których wdrażany jest program rewitalizacyjny lub porównywalnych miejscowości. Zakres porównań może zostać ograniczony do tych obszarów, dla których dostępne są dane statystyczne. Ponieważ każdy obszar objęty rewitalizacją ma swoją specyfikę, zasadne jest zaprojektowanie schematu badania na bazie analizy przypadków.</p>	

Ogólny opis badania

Głębsza i rozciągnięta w czasie analiza mechanizmów zmiany na rewitalizowanych obszarach powinna dostarczyć pogłębionej, rzetelnej wiedzy na temat zachodzącej zmiany.

Równocześnie wszystkie obszary objęte rewitalizacją powinny być objęte systematycznym, ujednoczonym badaniem zmian w kluczowych wymiarach:

- sytuacji na rynku pracy (zmiany liczby bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, liczba tworzonych miejsc pracy),
- aktywności gospodarczej (liczby nowych przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw społecznych),
- aktywności społecznych (liczba lokalnych inicjatyw, zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej),
- integracji społecznej (poziom kontaktów społecznych mieszkańców),
- jakości życia (subiektywna ocena mieszkańców),
- przestępczości (liczba przestępstw, liczba aktów wandalizmu),
- poziomu ubóstwa (liczba osób pobierających okresowe świadczenia z pomocy społecznej),
- poziomu integracji społecznej (skala i intensywność kontaktów społecznych),
- dostępu do usług (edukacyjnych, społecznych, zdrowotnych, kulturalnych),
- skłonności do migracji,
- efektów negatywnych (wzrost czynszów, odpływ dotychczasowej ludności i dotychczasowych przedsiębiorców),
- dodatkowych wymiarów, istotnych dla danej lokalizacji.

Pomiar zmiany sytuacji w miarę możliwości powinien bazować na danych zastanych. W niektórych przypadkach konieczne jednak będzie pozyskanie danych pierwotnych.

W badaniu konieczne jest uwzględnienie obszernego komponentu jakościowego, który koncentrował się będzie na zrozumieniu mechanizmu oddziaływania interwencji na ożywienie społeczno-gospodarcze na rewitalizowanych obszarach.

Zakres niezbędnych danych

- dokumentacja projektowa,
- dane ze statystyki publicznej, m.in. GUS,
- dane pozyskane od beneficjentów (do pozyskiwania których zostali zobowiązani projektodawcy),
- dane z Centralnego systemu teleinformatycznego,
- dane pozyskane od osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WP 2014-2020,
- dane uzyskane od instytucji z obszarów rewitalizowanych (m.in. UG, PUP, OPS, US),
- Lokalne i Gminne Programy Rewitalizacji,
- dane pozyskane w ramach badań ilościowych na obszarach rewitalizowanych.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

I - III kw. 2022 r.

Szacowany koszt badania

ok. 140 tys. PLN.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

-

4.4.5 Ocena wpływu wsparcia w zakresie kształcenia zawodowego i ustawicznego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VI (PI 10), VII (PI 8v), IX (PI 10iii, 10iv) / EFRR i EFS	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena efektów wsparcia w zakresie działań podjętych w ramach Programu dotyczących kształcenia zawodowego i ustawicznego.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zgodnie z zapisami art. 56 Rozporządzenia ogólnego oraz <i>Wytycznymi w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i> co najmniej raz w okresie programowania każdy priorytet inwestycyjny powinien zostać poddany ewaluacji w zakresie zbadania wpływu danej interwencji na stopień osiągnięcia celów szczegółowych. Badanie, w połączeniu z odpowiednimi zawartymi w PE RPO WP 2014-2020 badaniami pozwala na zbadanie wpływu OP VI, VII, IX.</p> <p>Jednym z priorytetów w nowej perspektywie finansowej jest zdecydowana poprawa jakości kształcenia zawodowego, która w efekcie ma prowadzić do wzrostu zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe.</p> <p>Niniejsze badanie koncentrować się będzie na zmianach zachodzących na poziomie szkoły. Badaniu poddany zostanie wpływ interwencji na jakość kształcenia zawodowego w regionie oraz osiągnięte w tym zakresie efekty. Weryfikacji poddane zostanie również czy i w jakim zakresie wsparcie odpowiadało potrzebom regionalnego i lokalnych rynków pracy oraz diagnozie potrzeb szkół (diagnozy zatwierdzane są przez organy prowadzące szkoły, powinny z nich wynikać formy wsparcia zaplanowane do realizacji przez projektodawcę).</p> <p>Badanie koncentrować się będzie także na ocenie wpływu kształcenia osób dorosłych na podniesienie ich kwalifikacji i kompetencji (w tym w obszarze TIK i języków obcych oraz uzyskanych w ramach pozaszkolnych form kształcenia) oraz poprawę pozycji konkurencyjnej regionalnych przedsiębiorstw. Kształcenie osób dorosłych finansowane jest w ramach OP VII (kształcenie jest dostosowane do potrzeb przedsiębiorstw i ich pracowników) oraz w OP IX (kształcenie w zakresie kompetencji kluczowych oraz kompetencji zawodowych dla osób w najtrudniejszej sytuacji – zarówno osób pracujących, jak i osób niepracujących).</p> <p>Badanie powinno koncentrować się także na ocenie, w jaki sposób interwencja ogranicza błąd rynku. Dotychczasowe efekty interwencji w ramach PO KL były przedmiotem ewaluacji realizowanej m.in. przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju²⁰. Jak wynika z tego badania, z projektów korzystały częściej osoby młodsze, lepiej wykształcone, pracujące w większych przedsiębiorstwach. Oznacza to odtworzenie błędu rynku, który potwierdzony jest w innych badaniach, czyli niskiego poziomu uczestnictwa niektórych grup zawodowych w kształceniu ustawicznym²¹. Istotna jest więc ocena, w jakim stopniu interwencja przyczynia się do uczestnictwa w kształceniu ustawicznym osób, które inaczej nie podnosiłyby w ten sposób swoich kompetencji.</p>	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu wsparcie odpowiadało najważniejszym potrzebom grup docelowych? • Czy w wyniku wsparcia w obszarze kształcenia zawodowego i ustawicznego poprawiła się sytuacja uczestników na rynku pracy? • W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe? • Jak zmieniła się jakość procesu kształcenia zawodowego pod wpływem interwencji? • Jakie elementy interwencji mają największy wpływ na jakość kształcenia? • Jakie są najważniejsze trudności z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia zawodowego? • Czy wsparcie odpowiadało diagnozie potrzeb szkół (zatwierdzonej przez organ prowadzący i obejmującej zapotrzebowanie szkół na dany typ wsparcia)? 	

²⁰ M. Zub, R. Kubajek, P. Penszko, M. Gajewski, J. Szczucki (2015), *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013*; PAG-Uniconsult, Warszawa.

²¹ K. Turek, B. Worek (2015), *Kształcenie po szkole*, PARP, Warszawa.

Ogólny opis badania

- W jakim stopniu interwencja w obszarze kształcenia zawodowego jest adekwatna do potrzeb regionalnego i lokalnych rynków pracy (z uwzględnieniem regionalnych/ inteligentnych specjalizacji)?
- W jakim stopniu wsparcie przyczyniło się do wzrostu kwalifikacji i kompetencji, w tym w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych, osób dorosłych, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach?
- Jaki jest wpływ wsparcia w zakresie kształcenia osób dorosłych na kondycję przedsiębiorstw?
- Jakie osoby korzystają ze wsparcia? W jakim stopniu interwencja koryguje „błąd rynku”?
- W jakim stopniu dzięki interwencji zwiększa się skłonność przedsiębiorstw do inwestycji w kompetencje pracowników?
- W jakim stopniu interwencja w obszarze kształcenia osób dorosłych wzmacnia lokalne i regionalne rynki pracy?
- Jaki jest wpływ interwencji na rozwijanie regionalnych specjalizacji?
- Jaka jest trafność i skuteczność mechanizmu popytowego?
- Jaki jest wpływ interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów (w jaki sposób udział w projekcie przyczynił się do pozostania/opuszczania województwa)?
- Jaka była efektywność kosztowa prowadzonych działań?
- Jaka jest komplementarność między działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego?
- Jaki jest poziom komplementarności EFS i EFRR w ramach badanych PI (w tym skuteczność mechanizmów zapewnienia komplementarności)?

Ogólny zarys metodyki badania

Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki

Zakłada się, że badanie będzie koncentrować się na kluczowych, strategicznych obszarach interwencji. Metody i techniki badawcze zostaną dopasowane do przedmiotu badania i będą łączyły metody ilościowe i jakościowe. Badanie powinno uwzględniać wpływ interwencji na poprawę jakości kształcenia zawodowego i ustawicznego. Z perspektywy planów badawczych zakłada się, że podstawowym zastosowanym schematem będzie ewaluacja oparta na teorii (która służyć będzie ocenie mechanizmów wdrażania interwencji; odtworzona zostanie logika interwencji oraz zweryfikowane zostaną przyjęte założenia) oraz studium przypadku. Podejście badawcze powinno bazować przede wszystkim na analizie desk research (obejmującej m.in. analizę dokumentów programowych, strategicznych, projektowych, badań, ekspertyz, literatury przedmiotu, danych monitoringowych, statystycznych) oraz badaniach jakościowych, w tym wywiadach jakościowych z kluczowymi interesariuszami, pozwalających dogłębnie zrozumieć mechanizmy oddziaływania interwencji.

W przypadku interwencji w obszarze kształcenia zawodowego jednostką analizy będzie szkoła, aby możliwe było uchwycenie zmiany w osiąganych efektach nauczania. Zakłada się, że badanie prowadzone będzie na poziomie pojedynczych szkół i placówek, oferujących kształcenie zawodowe. Badanie będzie polegało na jakościowej analizie jakości kształcenia w tych placówkach, ocenie postępów w tych szkołach oraz wpływie interwencji na zachodzące zmiany.

Przewiduje się, że narzędziem, które wykorzystane zostanie do oceny jakości kształcenia zawodowego będzie europejska rama odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Zalecenia te zostały dostosowane do warunków polskich przez KOWEZIU (obecnie ORE) w publikacji pt. *Standardy jakości kształcenia zawodowego*, w której przedstawiono szczegółowo sposób oceniania jakości kształcenia zawodowego. Zaproponowana tam metodologia jest w praktyce instrumentem, ułatwiającym krajom członkowskim ocenę i doskonalenie jakości.

W przypadku kształcenia osób dorosłych w ramach podejścia badawczego ewaluacji opartej na teorii zakłada się przeprowadzenie szeregu wywiadów z bezpośrednimi uczestnikami szkoleń, ich pracodawcami, w tym przełożonymi (w przypadku osób pracujących), organizatorami szkoleń oraz IZ RPO WP i IP WUP. W celu uchwycenia mechanizmów oddziaływania interwencji na poziomie przedsiębiorstw zakłada się pogłębione badanie studiów przypadku przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia.

Jednym z elementów badania będzie zebranie danych ilościowych w zakresie efektów kształcenia ustawicznego. Należy jednak wziąć pod uwagę, że ze względu na brak operatu pracowników przedsiębiorstw i osób dorosłych uczestniczących w kształceniu ustawicznym, nie ma możliwości porównania efektów wsparcia do próby kontrolnej. Możliwe jest natomiast porównywanie efektów różnych form wsparcia (np. kursów i studiów podyplomowych). Zakłada się, że do oceny efektów

Opis badania

wsparcia wykorzystane zostaną także wyniki pomiaru wskaźnika rezultatu długoterminowego: Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu.

Zakres niezbędnych danych

- Centralny system teleinformatyczny - dane dotyczące: wspieranych szkół, przedsiębiorstw oraz uczestników projektów (charakterystyka osoby, zakres wsparcia, dane kontaktowe),
- szczegółowe dane dotyczące zakresu i kosztów wsparcia poszczególnych szkół,
- dane dotyczące efektów nauczania w badanych szkołach (wyników sprawdzianu i egzaminów, przystępowanie i zdawalność egzaminów zawodowych),
- analiza zapotrzebowania regionalnego rynku pracy na zawody (opracowana przez IP WUP),
- diagnozy problemów przygotowane przez szkoły, w oparciu o które planowano wsparcie w projektach,
- dane dotyczące zapotrzebowania pracodawców na kompetencje pozyskane z innych badań (np. Bilansu Kapitału Ludzkiego, analizy WUP),
- dane pochodzące z monitoringu RPO WP 2014-2020.

Ramy czasowe realizacji badania

IV kw. 2020 r. – II kw. 2021 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

ok. 175 tys. PLN

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP 2014-2020, ewaluacja zewnętrzna

Uwagi i komentarze

-

4.4.6 Ocena wpływu wsparcia w zakresie edukacji przedszkolnej oraz kształcenia ogólnego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VI (PI 10), IX (PI 10i) / EFRR i EFS	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	Ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena efektów wsparcia w zakresie działań podjętych w ramach Programu dotyczących edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zgodnie z zapisami art. 56 Rozporządzenia ogólnego oraz <i>Wytycznymi w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i> co najmniej raz w okresie programowania każdy priorytet inwestycyjny powinien zostać poddany ewaluacji w zakresie zbadania wpływu danej interwencji na stopień osiągnięcia celów szczegółowych. Badanie, w połączeniu z odpowiednimi zawartymi w PE RPO WP 2014-2020 badaniami pozwala na zbadanie wpływu OP VI i OP IX.</p> <p>Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie podkarpackim pomimo systematycznego wzrostu, w dalszym ciągu jest niższy od krajowego. W regionie występują znaczące dysproporcje w dostępie do edukacji przedszkolnej widoczne przede wszystkim w podziale na miasto - gdzie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym sięga 86,6% (2012 r.) i wieś, gdzie wartość ta sięga 55,1% (2012 r.). W związku z powyższym zakłada się, że interwencja przyczyni się do wzrostu liczby miejsc wychowania przedszkolnego oraz zmniejszeniu dysproporcji w dostępie do edukacji przedszkolnej. Lepsza dostępność do tego typu usług może przyczynić się do wzrostu urodzeń oraz ograniczyć skalę migracji do innych województw. Przyczynić się też będzie do poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy. Badanie dostarczy rzetelnych danych na temat wpływu dostępnych usług na sytuację zawodową i społeczną opiekunów. Ponadto badanie dostarczy informacji nt. ewentualnych barier w tworzeniu nowych miejsc wychowania przedszkolnego.</p> <p>Jednym z kluczowych celów interwencji w ramach RPO WP 2014-2020 jest także poprawa efektów kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych na rynku pracy. Dotychczasowe doświadczenia interwencji w obszarze kształcenia ogólnego prowadzą do niejednoznacznych wniosków dotyczących faktycznego wpływu interwencji na poprawę efektów kształcenia. Wynika to z jednej strony z dość dużych różnic we wsparciu pomiędzy poszczególnymi szkołami, a także z niedostatków miar efektów kształcenia.</p> <p>Kwestia ta nabiera szczególnego znaczenia wobec planowanego skoncentrowania się na inwestycjach w TIK. Ewaluacje dotychczasowych działań w tym obszarze pokazują, że tego typu inwestycje nie przynoszą efektów lub efekty są ograniczone²². W związku z tym niezbędne jest prowadzenie pogłębionej ewaluacji, która dostarczy twardych, rzetelnych wniosków na temat osiągniętych efektów.</p>	
Kryteria badania	
Trafność, skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość, komplementarność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu wzrosła dostępność do usług edukacji przedszkolnej w regionie (w tym analiza terytorialna)? • Jak wzrosła dyspozycyjność opiekunów małych dzieci (głównie kobiet) i jak przełożyło się to na wzrost ich aktywności na rynku pracy? • W jakim stopniu interwencja przyczyniła się do zaspokojenia potrzeb związanych z dostępnością usług edukacji przedszkolnej dla dzieci na poziomie lokalnym? • Czy i w jakim stopniu realizacja projektów związanych z dostępnością usług edukacji przedszkolnej przyczyniła się do zmiany sytuacji na terenach wiejskich w województwie podkarpackim? • W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe? • Jaka byłaby skala zmian sytuacji zawodowej opiekunów bez udziału w interwencji, czy opuściliby region w poszukiwaniu pracy w przypadku nie podjęcia udziału w projekcie? 	

²² J. Hattie (2009), *Visible Learning; A Synthesis of over 800 Meta-analyses relating to achievements*, Routledge, Londyn, Nowy Jork.

Ogólny opis badania

- Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty? Jakie są szanse i bariery związane z tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego?
- Jak zmienia się jakość procesu kształcenia ogólnego pod wpływem interwencji?
- Jaki jest wpływ interwencji na poprawę kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów oraz wzrost kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego?
- Czy wsparcie odpowiadało diagnozie potrzeb szkół (zatwierdzonej przez organ prowadzący i obejmującej zapotrzebowanie szkół na dany typ wsparcia)?
- Jakie są najważniejsze trudności z poprawą efektów kształcenia ogólnego?
- Jaka była efektywność kosztowa prowadzonych działań?
- Jaki jest poziom komplementarności EFS i EFRR w ramach badanych PI (w tym skuteczność mechanizmów zapewnienia komplementarności)?

Ogólny zarys metodyki badania

Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki

Zakłada się, że badanie będzie koncentrować się na kluczowych, strategicznych obszarach interwencji. Metody i techniki badawcze zostaną dopasowane do przedmiotu badania i będą łączyły metody ilościowe i jakościowe. Badanie powinno uwzględniać wpływ interwencji na poprawę: dostępności miejsc wychowania przedszkolnego oraz jakości kształcenia ogólnego – ze szczególnym naciskiem na podniesienie kompetencji kluczowych u uczniów oraz lepsze dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy. Z perspektywy planów badawczych zakłada się, że podstawowym zastosowanym schematem będzie ewaluacja oparta na teorii (która służyć będzie ocenie mechanizmów wdrażania interwencji; odtworzona zostanie logika interwencji oraz zweryfikowane zostaną przyjęte założenia) oraz studium przypadku. Podejście badawcze powinno bazować przede wszystkim na analizie desk research (obejmującej m.in. analizę dokumentów programowych, strategicznych, projektowych, badań, ekspertyz, literatury przedmiotu, danych monitoringowych, statystycznych) oraz badaniach jakościowych, w tym wywiadach jakościowych z kluczowymi interesariuszami, pozwalających dogłębnie zrozumieć mechanizmy oddziaływania interwencji.

W przypadku kształcenia ogólnego jednostką analizy będzie szkoła, aby możliwe było uchwycenie zmiany w osiągniętych efektach nauczania. Należy wziąć pod uwagę, że interwencja będzie różnić się pomiędzy szkołami – zakres wsparcia może bowiem różnić się, ze względu na różne potrzeby placówek. Dlatego też na tym etapie należy poddać analizie teorii interwencji na poziomie poszczególnych szkół. W miarę możliwości i dostępności danych zastosowane zostaną także metody kontrfaktyczne.

Zakłada się, że w przypadku edukacji przedszkolnej analiza uwzględni rozkład przestrzenny utworzonych miejsc opieki nad dziećmi i edukacji przedszkolnej, poziom zainteresowania ofertą nowych placówek, a także trendy i prognozy demograficzne. Ocenie poddany zostanie wpływ utworzenia miejsc edukacji przedszkolnej na aktywność zawodową opiekunów (badanie to bazować będzie na podejściu statystycznym). Zakłada się, że do oceny efektów wsparcia wykorzystane zostaną także wyniki pomiaru wskaźnika rezultatu długoterminowego: Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.

Zakres niezbędnych danych

- Centralny system teleinformatyczny - dane dotyczące: wspieranych placówek świadczących usługi edukacji przedszkolnej, wspieranych szkół, uczestników projektów (charakterystyka osoby, zakres wsparcia, dane kontaktowe),
- szczegółowe dane dotyczące zakresu i kosztów wsparcia poszczególnych przedszkoli, szkół,
- dane dotyczące efektów nauczania w badanych szkołach (wyników sprawdzianu i egzaminów, przystępowanie i zdawalność egzaminów zewnętrznych),
- diagnozy problemów przygotowane przez szkoły, w oparciu o które planowano wsparcie w projektach,
- dane pochodzące z monitoringu RPO WP 2014-2020,
- dane gmin (dot. OWP).

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2020 r. – II kw. 2021 r.

Szacowany koszt badania

Opis badania

ok. 175 tys. PLN

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

-

4.4.7 Ocena wpływu wsparcia programów zdrowotnych w ramach RPO WP 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa VII (PI 8vi), VIII (PI 9iv) / EFS	
Typ badania (wpływu, procesu)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	Ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu wsparcia programów zdrowotnych na zwiększenie dostępności i jakości usług zdrowotnych w regionie.	
Uzasadnienie badania	
Działania z zakresu usług zdrowotnych były realizowane w perspektywie 2007-2013, miały one jednak charakter pilotażowy i były realizowane w komponencie krajowym PO KL. Wsparcie usług zdrowotnych w RPO WP 2014-2020 wiąże się z wieloma wyzwaniami, dlatego też niezbędne jest dokładne zaprojektowanie wsparcia, a także uważna ewaluacja sposobu jego wdrażania, tak aby możliwe było wprowadzanie ewentualnych zmian w przyszłości. Obowiązek przeprowadzenia ewaluacji wynika z zapisów <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020</i> , zgodnie z którymi usługi zdrowotne w ramach RPO realizowane będą m.in. w oparciu o regionalne programy zdrowotne. Programy te mają podlegać ocenie w kontekście ich skuteczności, a także badać poziom zgłaszalności do programu, oraz jakości świadczeń w programie. Ponadto, analizie należy poddać efekty zdrowotne programu (uzyskane i utrzymujące się po zakończeniu programu) i to w jaki sposób są rozpowszechniane w populacji. Istotna wydaje się także ewaluacja dostępności do świadczeń i przełamywanie barier w tym zakresie, co wpływać ma na poprawę sytuacji zdrowotnej regionu.	
Kryteria badania	
Trafność, efektywność, użyteczność, trwałość.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Jak oceniana jest trafność wsparcia? Czy działania dotyczące rekrutacji do udziału w badaniach zostały prawidłowo zaplanowane (były trafne w stosunku do grupy docelowej)? • W jakim stopniu wsparcie przyczynia się do poprawy dostępności do usług zdrowotnych dla osób doświadczających największych barier w ich dostępie? • Jaka jest użyteczność usług zdrowotnych, w tym przede wszystkim dopasowanie do potrzeb grupy docelowej wsparcia? Czy oferowane wsparcie odpowiadało na wszystkie zdiagnozowane potrzeby? Jeśli nie, to jakiego rodzaju dodatkowe/inne świadczenia należałoby dodać do programu w przyszłości? • Jaka jest efektywność kosztowa świadczonych usług? • Jaki jest długoterminowy wpływ zrealizowanych projektów na dostępność do niedrogich i wysokiej jakości usług zdrowotnych? • Czy i na ile działania podjęte w programie podniosły wiedzę np. mieszkańców, personelu medycznego nt. sposobów leczenia danej choroby? • Na ile działania podjęte w programie przyczyniły się do wzrostu zgłaszalności na badania biorąc pod uwagę np. płeć, wiek mieszkańców województwa podkarpackiego? • Na ile program przyczynił się do zwiększenia wykrywalności danej choroby w województwie (porównując stan wyjściowy)? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
<p>W ramach każdego z regionalnych programów zdrowotnych zastosowany zostanie plan studium statystycznego oraz badania opartego na teorii.</p> <p>Badanie oparte na teorii służyć będzie przede wszystkim ocenie poprawności zaprojektowanej logiki interwencji. Ocena ta będzie sporządzana na podstawie analizy dokumentów oraz metod jakościowych i ilościowych analizy danych.</p> <p>Studium statystyczne służyć będzie pozyskaniu i szczegółowej analizie danych statystycznych na temat każdego regionalnego programu zdrowotnego, w tym przede wszystkim: charakterystyki osób korzystających z dofinansowanych usług zdrowotnych, zakresu oferowanych usług, kosztów usług zdrowotnych.</p>	

Ogólny opis badania

Dodatkowo prowadzone będą badania ilościowe wśród użytkowników usług, służące ocenie użyteczności tych usług, ich dostępności i jakości.

Zakres niezbędnych danych

- dokumentacja programowa, konkursowa, projektowa,
- Centralny system teleinformatyczny – dane odbiorców usług,
- dane na temat zakresu i kosztów świadczonych usług (pozyskiwane od projektodawców).

Ramy czasowe realizacji badania

I-III kw. 2023 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 200 tys. PLN

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WP 2014-2020, ewaluacja zewnętrzna.

Uwagi i komentarze

Wybór podejścia badawczego, a także szczegółowej metodologii i zakresu danych do badań, możliwy będzie po akceptacji AOTMiT kolejnych regionalnych programów zdrowotnych określających zakres usług zdrowotnych i grupy docelowe objęte wsparciem.

4.4.8 Ewaluacja na potrzeby oszacowania wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS w ramach RPO WP 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa: VII, VIII, IX/EFS	
Typ badania (wpływu, procesu)	Procesu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	On-going/ex post
Cel badania	
Celem badania jest oszacowanie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS w ramach Programu.	
Uzasadnienie badania	
Obowiązek oszacowania wartości wskaźników wynika z zapisów <i>Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020</i> . W ramach badania oszacowany zostanie wskaźnik „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu”.	
Kryteria badania	
Skuteczność, użyteczność.	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Jaka jest liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu (OP VII - IX)? • Jaka jest struktura (%) zmian w sytuacji uczestników projektów, osób pracujących, które uzyskały wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego, po 6 miesiącach od opuszczenia Programu? • Które formy wsparcia miały największy wpływ na zmianę statusu uczestnika na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu w porównaniu do sytuacji w chwili rozpoczęcia udziału? 	
Ogólny zarys metodyki badania	
Zastosowany plan badawczy i zarys metodyki	
Zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020</i> metodologia do oszacowania wartości ww. wskaźnika rezultatu długoterminowego, dla którego źródłem jest badanie ewaluacyjne będzie opierać się na metodzie ilościowej (wywiady kwestionariuszowe lub ankiety).	
Zakres niezbędnych danych	
Centralny system teleinformatyczny – dane dotyczące: uczestników projektów (charakterystyka osoby, zakres wsparcia, dane kontaktowe)	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
Zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020</i> obowiązkowe jest przeprowadzenie pomiaru co najmniej czterokrotnie (ze względu na brak reprezentatywnej grupy populacji badania dla pierwszego pomiaru, zdecydowano o połączeniu pierwszego i drugiego pomiaru, w wyniku czego pomiar wskaźnika rezultatu długoterminowego dokonany zostanie trzykrotnie) – I-II kw. 2019, III-IV kw. 2021 r. i III-IV kw. 2024 r.	
Szacowany koszt badania	
ok. 300 tys. PLN. Ostatni pomiar w 2024 r. zostanie sfinansowany w ramach regionalnego programu operacyjnego kolejnej perspektywy finansowej.	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WP, ewaluacja zewnętrzna.	
Uwagi i komentarze	
W zależności od stopnia zaawansowania wdrażania interwencji w danej OP zakłada się możliwość przeprowadzenia pomiaru wskaźnika w ramach innych ewaluacji ujętych w PE RPO WP.	